

EL

EL

EL

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 18.9.2008
COM(2008) 553 τελικό

2008/0180 (CNS)

Πρόταση

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για την προστασία των ζώων κατά τη θανάτωσή τους

(υποβληθείσα από την Επιτροπή)

{SEC(2008) 2424}

{SEC(2008) 2425}

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Αιτιολόγηση και στόχοι της πρότασης

Οι τεχνικές απαιτήσεις της οδηγίας 93/119/ΕΚ¹ για την προστασία των ζώων κατά τη σφαγή και/ή τη θανάτωσή τους δεν έχουν υποστεί καμία τροποποίηση παρότι το πλαίσιο έχει αλλάξει.

Με τις νέες τεχνολογίες που έχουν υιοθετηθεί στο μεταξύ, ορισμένα πρότυπα θεωρούνται πλέον παρωχημένα. Το 2004 και το 2006 σε δύο επιστημονικές γνωμοδοτήσεις της, η Ευρωπαϊκή Αρχή για την Ασφάλεια των Τροφίμων (ΕΑΑΤ) συνιστούσε την αναθεώρηση της συγκεκριμένης οδηγίας. Το 2005 ο Παγκόσμιος Οργανισμός για την Υγεία των Ζώων εξέδωσε δύο κατευθυντήριες γραμμές για την καλή μεταχείριση των ζώων κατά τη σφαγή και τη θανάτωσή τους, οι οποίες κατέληγαν σε ανάλογα συμπεράσματα.

Το ζήτημα της καλής μεταχείρισης των ζώων απασχολεί όλο και περισσότερο τις κοινωνίες μας. Το νομικό πλαίσιο που διέπει τη λειτουργία των σφαγείων έχει αλλάξει με την έκδοση μιας σειράς ευρωπαϊκών νομοθετικών πράξεων που αφορούν την ασφάλεια των τροφίμων και δίνουν έμφαση στις ευθύνες των φορέων εκμετάλλευσης. Οι μαζικές θανατώσεις ζώων κατά τη διάρκεια εμφάνισης επιδημιών εγείρουν ερωτηματικά σχετικά με τις μεθόδους που χρησιμοποιούνται για τον σκοπό αυτό. Το 2006 η Επιτροπή εξέδωσε το πρώτο σχέδιο δράσης της Κοινότητας για την προστασία και την καλή μεταχείριση των ζώων, θεσπίζοντας νέες έννοιες, όπως οι δείκτες καλής μεταχείρισης και κέντρα αναφοράς για την καλή μεταχείριση των ζώων.

Σε ό,τι αφορά τη νομοθεσία της ΕΕ, έχουν εντοπιστεί συγκεκριμένα προβλήματα, όπως η έλλειψη εναρμονισμένης μεθοδολογίας για νέες μεθόδους αναισθητοποίησης, η έλλειψη σαφών αρμοδιοτήτων για τους φορείς εκμετάλλευσης, το έλλειμμα ικανοτήτων του προσωπικού ή οι πλημμελείς συνθήκες για την καλή μεταχείριση των ζώων κατά τη θανάτωσή τους για σκοπούς καταπολέμησης των επιδημιών.

Στο πλαίσιο αυτό, η παρούσα πρόταση προσφέρει σημαντική προστιθέμενη αξία έναντι της επικρατούσας κατάστασης.

Συγκεκριμένα, με τη μετατροπή του νομοθετικού μέσου από οδηγία σε κανονισμό επιτυγχάνεται η ομοιόμορφη και ταυτόχρονη εφαρμογή της πρότασης και αποφεύγεται ο περιττός φόρτος και οι ανισότητες που συνεπάγεται η μεταφορά στο εθνικό δίκαιο. Επιπλέον η μορφή του κανονισμού είναι η πλέον κατάλληλη για την ταχύτερη υλοποίηση των αλλαγών που επιφέρει η τεχνική και επιστημονική πρόοδος. Ο κανονισμός προβλέπει, επίσης, ένα ενιαίο σύνολο κανόνων, στους οποίους παρέχει μεγαλύτερη προβολή διασφαλίζοντας την ευχερέστερη εφαρμογή τους από τους φορείς εκμετάλλευσης και τους βασικούς εμπορικούς εταίρους της ΕΕ.

Η πρόταση προσφέρει, επίσης, στους φορείς εκμετάλλευσης μεγαλύτερη ευελιξία, μέσω της υιοθέτησης κατευθυντήριων γραμμών για ειδικά τεχνικά ζητήματα. Ταυτόχρονα, απαιτεί από τους φορείς εκμετάλλευσης να αναπτύξουν αίσθημα ευθύνης σε θέματα καλής μεταχείρισης των ζώων (έλεγχος της διαδικασίας

---

¹ ΕΕ L 340 της 31.12.1993, σ. 21.

αναισθητοποίησης με ίδια μέσα, πρότυπες διαδικασίες λειτουργίας) συμβάλλοντας κατά τον τρόπο αυτό στην καλύτερη επιβολή της καλής μεταχείρισης των ζώων κατά τη θανάτωση.

Η πρόταση αποσκοπεί, επίσης, στην ανάπτυξη μηχανισμών μάθησης επιστημονικού επιπέδου (πιστοποιητικό ικανότητας, κέντρο αναφοράς), ώστε να γίνει καλύτερα κατανοητή η έννοια της καλής μεταχείρισης των ζώων και να ενσωματωθεί στα καθημερινά καθήκοντα των μεταφορέων ζώων, των σφαγέων και των επίσημων επιθεωρητών.

Οι κύριοι στόχοι της πρότασης είναι οι εξής:

- 1) Καλύτερη προστασία των ζώων κατά τη σφαγή ή θανάτωσή τους.
- 2) Ενθάρρυνση της καινοτομίας σε ό,τι αφορά τις τεχνικές αναισθητοποίησης και θανάτωσης.
- 3) Διασφάλιση ισότιμων όρων ανταγωνισμού μεταξύ των φορέων εκμετάλλευσης εντός της εσωτερικής αγοράς.

Επιπλέον, η πρόταση στοχεύει στην επίτευξη των ακόλουθων ειδικών στόχων:

- 1) Ανάπτυξη μιας κοινής μεθοδολογικής προσέγγισης για την αναζήτηση νέων μεθόδων αναισθητοποίησης.
- 2) Διασφάλιση της απόδοσης μεγαλύτερης βαρύτητας στα ζητήματα της καλής μεταχείρισης των ζώων κατά τη διαδικασία παραγωγής με την εφαρμογή της απαίτησης για πρότυπες διαδικασίες λειτουργίας και τον διορισμό υπευθύνων για την καλή μεταχείριση των ζώων στα σφαγεία.
- 3) Αναβάθμιση των προτύπων που διέπουν την κατασκευή και τον εξοπλισμό των σφαγείων.
- 4) Βελτίωση της ικανότητας των φορέων εκμετάλλευσης και των σχετικών υπευθύνων.
- 5) Καλύτερη προστασία των ζώων σε περιπτώσεις μαζικής θανάτωσης.

Γενικό πλαίσιο

Η παρούσα πρόταση προβλέπεται να αντικαταστήσει την οδηγία 93/119/ΕΚ για την προστασία των ζώων κατά τη σφαγή και/ή τη θανάτωσή τους, η οποία διέπει τη θανάτωση των εκτρεφόμενων ζώων.

Σχεδόν 360 εκατομμύρια χοίροι, αιγοπρόβατα και βοοειδή, καθώς και περισσότερα από 4 δισεκατομμύρια πουλερικά, θανατώνονται κάθε χρόνο σε σφαγεία της ΕΕ. Επιπλέον, για τις ανάγκες της ευρωπαϊκής βιομηχανίας γούνας θανατώνονται 25 εκατομμύρια ζώα, ενώ στα εκκολαπτήρια θανατώνονται 330 εκατομμύρια νεοσσοί μίας ημέρας. Η ανάγκη ελέγχου μεταδοτικών ασθενειών μπορεί επίσης να επιβάλει τη θανάτωση εκατομμυρίων ζώων.

Η παρούσα κατάσταση δεν είναι ικανοποιητική σε σχέση με τους επιδιωκόμενους στόχους. Το επίπεδο προστασίας των ζώων εφαρμόζεται άνισα μεταξύ των διαφόρων κρατών μελών, γεγονός που έχει ορισμένες φορές άκρως μη ικανοποιητικά αποτελέσματα. Οι διαφορές μεταξύ των κρατών μελών ως προς τις απαιτήσεις για τα σφαγεία και τους κατασκευαστές εξοπλισμού αναισθητοποίησης δεν διασφαλίζουν ισότιμους όρους ανταγωνισμού μεταξύ τους, παρά το γεγονός ότι δραστηριοποιούνται σε ένα περιβάλλον παγκόσμιου ανταγωνισμού. Η κατάσταση αυτή δεν συμβάλλει εξάλλου ούτε στην ενθάρρυνση της καινοτομίας.

Ισχύουσες διατάξεις στον τομέα τον οποίο αφορά η πρόταση

Η οδηγία 93/119/ΕΚ θα καταργηθεί αλλά το πεδίο εφαρμογής της πρότασης θα παραμείνει ως έχει.

Συνοχή σε σχέση με άλλες πολιτικές και στόχους της Ένωσης

Άνευ αντικειμένου.

ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΕΙΣ ΜΕ ΤΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

Διαβουλεύσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη

Μέθοδοι διαβούλευσης, κυριότεροι τομείς – στόχοι και γενικά χαρακτηριστικά των συνομιλητών

Το 2006 η Επιτροπή ανέθεσε μια εξωτερική μελέτη με θέμα τις πρακτικές αναισθητοποίησης που εφαρμόζονται στα σφαγεία και τις οικονομικές, κοινωνικές και περιβαλλοντικές επιπτώσεις τους. Κατά τη διάρκεια της μελέτης, ζητήθηκε η γνώμη βασικών ενδιαφερομένων, όπως οι ενώσεις του τομέα του κρέατος, οι αρμόδιες αρχές και οι οργανώσεις προάσπισης της καλής μεταχείρισης των ζώων.

Η Επιτροπή ήρθε επίσης σε απευθείας επαφή με τους ενδιαφερόμενους και με επιστημονικούς, τεχνικούς και νομικούς εμπειρογνώμονες σε ό,τι αφορά διάφορες πτυχές της πρότασης. Οι διαβουλεύσεις ξεκίνησαν τον Ιούλιο του 2006. Η πρωτοβουλία αυτή δημοσιοποιήθηκε μέσω παρουσιάσεων σε φόρουμ του τομέα αλλά και στο πλαίσιο των σχετικών συμβουλευτικών επιτροπών και ομάδων της Επιτροπής κατά την περίοδο 2006–2007.

Δημιουργήθηκαν επίσης ειδικές ιστοσελίδες, οι οποίες ενημερώνονταν τακτικά, ώστε να διασφαλίζεται η πληροφόρηση του κοινού σχετικά με την πρωτοβουλία. Από τον Δεκέμβριο του 2007 έως τον Φεβρουάριο του 2008 λειτούργησε διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, η οποία έδωσε στους ενδιαφερόμενους τη δυνατότητα να διατυπώσουν τις απόψεις τους. Η πρωτοβουλία παρουσιάστηκε στα κράτη μέλη μέσω σχετικής ομάδας εργασίας τον Ιανουάριο του 2008.

Σύνοψη των απαντήσεων και τρόπος με τον οποίο έχουν ληφθεί υπόψη

Τα ενδιαφερόμενα μέρη και τα κράτη μέλη συμφώνησαν επί της αρχής ότι οι φορείς εκμετάλλευσης πρέπει να αναλάβουν μεγαλύτερη ευθύνη όσον αφορά την καλή μεταχείριση των ζώων. Όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη υποστήριξαν την έκδοση κανονισμού αντί οδηγίας, ενώ μεταξύ των κρατών μελών εκφράστηκαν διαφορετικές επ' αυτού απόψεις.

Η ιδέα θέσπισης απαιτήσεων που θα διέπουν τις πρότυπες διαδικασίες λειτουργίας καθώς και η πρόταση για διορισμό υπευθύνων για την καλή μεταχείριση των ζώων βρήκαν μεγάλη απήχηση. Ωστόσο, οι οργανώσεις προάσπισης της καλής μεταχείρισης των ζώων και ορισμένα κράτη μέλη υποστήριξαν τη θέσπιση κανονιστικών απαιτήσεων. Άλλοι συμμετέχοντες εξέφρασαν επιφυλάξεις σχετικά με τις απαιτήσεις που αφορούν τις πρότυπες διαδικασίες λειτουργίας και το διορισμό υπευθύνου για την καλή μεταχείριση των ζώων στα μικρά σφαγεία.

Με βάση τις μελέτες και τις διαβουλεύσεις που διενεργήθηκαν, η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι ενώ τα μεγαλύτερης κλίμακας σφαγεία της ΕΕ απασχολούν ήδη έναν υπεύθυνο για τον έλεγχο ποιότητας του κρέατος (που μπορεί να συνδυάζει τα καθήκοντα του επόπτη των πρότυπων διαδικασιών λειτουργίας και του υπευθύνου για την καλή μεταχείριση των ζώων με πολύ μικρή οικονομική επιβάρυνση) δεν

συμβαίνει το ίδιο και με τα μικρά σφαγεία. Για το λόγο αυτό, προβλέπεται παρέκκλιση από την απαίτηση διορισμού υπευθύνου για την καλή μεταχείριση των ζώων για τα μικρά σφαγεία, επειδή το μέτρο στερείται αναλογικότητας λόγω του πολύ μικρού αριθμού των ζώων που θανατώνονται σε αυτά και προκειμένου να αποφευχθεί πιθανή στρέβλωση του ανταγωνισμού.

Όλοι οι συμμετέχοντες στη διαβούλευση συμφώνησαν ότι απαιτείται καλύτερος καθορισμός των μεθόδων αναισθητοποίησης.

Συμφώνησαν, επίσης, ως προς την αναγκαιότητα μιας πολιτικής για τη βελτίωση των γνώσεων, εφόσον τόσο οι επίσημοι επιθεωρητές όσο και οι φορείς εκμετάλλευσης στερούνται ορισμένες φορές της κατάλληλης τεχνικής υποστήριξης. Όλοι υποστήριξαν την ιδέα της θέσπισης πιστοποιητικού ικανότητας. Η πρόταση για τη δημιουργία εθνικών κέντρων αναφοράς έγινε δεκτή με περισσότερο σκεπτικισμό. Τα κράτη μέλη εξέφρασαν ανησυχίες σχετικά με το ενδεχόμενο δημιουργίας μιας νέας διοικητικής δομής και τις πιθανές δημοσιονομικές επιπτώσεις της.

Τα κράτη μέλη αντιμετώπισαν θετικά την άποψη ότι απαιτείται περισσότερη ετοιμότητα και δυνατότητα υποβολής στοιχείων σχετικά με την καλή μεταχείριση των ζώων σε περιπτώσεις θανάτωσης με σκοπό την καταπολέμηση ασθενειών. Ορισμένα από αυτά τα κράτη μέλη θα προτιμούσαν την πιστή εφαρμογή των διεθνών κατευθυντήριων γραμμών ενώ άλλα υποστηρίζουν έναν ορισμένο βαθμό ευελιξίας.

Τα παραπάνω σχόλια ελήφθησαν υπόψη ως εξής:

- α) Οι ανησυχίες σχετικά με την έλλειψη κανονιστικών απαιτήσεων αντιμετωπίστηκαν μέσω της απαίτησης για δημιουργία εθνικών κέντρων αναφοράς. Επιπλέον η πρόταση περιλαμβάνει την υποχρέωση των κατασκευαστών εξοπλισμού αναισθητοποίησης να παρέχουν καθοδήγηση σχετικά με τη χρήση του εξοπλισμού τους. Τα κράτη μέλη πρέπει επίσης να αναπτύξουν κώδικες ορθών πρακτικών.
- β) Οι ανησυχίες σχετικά με τις δαπάνες που θα προέκυπταν από την εφαρμογή νέων προτύπων για τις υποδομές των σφαγείων αντιμετωπίστηκαν μέσω της θέσπισης μεταβατικής περιόδου για τη συγκεκριμένη απαίτηση.
- γ) Οι ανησυχίες σχετικά με τις διοικητικές δαπάνες που θα προέκυπταν από τη δημιουργία εθνικών κέντρων αναφοράς αντιμετωπίστηκαν μέσω της τροποποίησης των απαιτήσεων, ώστε να δίδεται η δυνατότητα δημιουργίας μιας πιο ευέλικτης δομής.
- δ) Σε απάντηση προς τις ανησυχίες σχετικά με τον διοικητικό φόρτο που συνεπάγεται η εφαρμογή πρότυπων διαδικασιών λειτουργίας και τον διορισμό υπευθύνων για την καλή μεταχείριση των ζώων, η πρόταση προβλέπει τη δυνατότητα παρέκκλισης από την απαίτηση αυτή για τα μικρά σφαγεία.
- ε) Σε απάντηση προς τις ανησυχίες σχετικά με την έλλειψη ευελιξίας σε περιπτώσεις θανάτωσης για την καταπολέμηση ασθενειών, η πρόταση προβλέπει παρέκκλιση από ορισμένες διατάξεις του κανονισμού, όταν η θανάτωση ενέχει σοβαρούς κινδύνους για την ανθρώπινη υγεία ή την υγεία των ζώων.

Πραγματοποιήθηκε ανοικτή διαβούλευση μέσω του Διαδικτύου από τις 20.12.2007 έως τις 20.02.2008. Η Επιτροπή έλαβε 10 απαντήσεις. Τα αποτελέσματα είναι

διαθέσιμα στη διεύθυνση:
http://ec.europa.eu/food/animal/welfare/slaughter/slaughter_stakeholders_en.htm.

Συλλογή και χρήση εμπειρογνωμοσύνης

Σχετικοί επιστημονικοί τομείς/τομείς εμπειρογνωμοσύνης

Καλή μεταχείριση των ζώων, ασφάλεια των τροφίμων, υγεία των ζώων.

Μεθοδολογία που χρησιμοποιήθηκε

Η διαβούλευση περιλάμβανε την εξέταση διαφόρων εγγράφων αναφοράς και ειδικότερα τις γνωμοδοτήσεις της Ευρωπαϊκής Αρχής για την Ασφάλεια των Τροφίμων για το 2004 και το 2006, τις διεθνείς κατευθυντήριες γραμμές (κατευθυντήριες γραμμές ΟΙΕ για τη σφαγή και τη θανάτωση) και τις εθνικές νομοθεσίες εντός και εκτός Κοινότητας (ΗΠΑ, ΗΒ, Γαλλία, Νέα Ζηλανδία κλπ.). Ελήφθησαν επίσης υπόψη όλες οι σχετικές εκθέσεις του Γραφείου Τροφίμων και Κτηνιατρικών Θεμάτων, όπως και η εξωτερική μελέτη που πραγματοποιήθηκε με σκοπό την εκτίμηση του αντικτύπου.

Ζητήθηκε η γνώμη διαφόρων εμπειρογνομόνων (επιστημόνων, συμβούλων ή κυβερνητικών εμπειρογνομόνων) και ενδιαφερομένων: σφαγείων (ζώων κόκκινου κρέατος και πουλερικών), οργανώσεων αγροτών, κτηνιάτρων, θρησκευτικών ομάδων, οργανώσεων προστασίας ζώων, κατασκευαστών εξοπλισμού αναισθητοποίησης.

Κύριες οργανώσεις/εμπειρογνώμονες που συμμετείχαν στη διαβούλευση

Anglia-Autoflow — κατασκευαστής εξοπλισμού

Animals' Angels — οργάνωση προάσπισης της καλής μεταχείρισης των ζώων

AVEC — βιομηχανία κρέατος πουλερικών

ΑΕΗ — Ένωση Ευρωπαϊκών Εκκολαπτηρίων

Butina — κατασκευαστής εξοπλισμού

CIWF — οργάνωση προάσπισης της καλής μεταχείρισης των ζώων

COPA-COGECA — αγρότες

EUROGROUP FOR ANIMALS — οργάνωση προάσπισης της καλής μεταχείρισης των ζώων

EPEXA — Ένωση ευρωπαϊών εξαγωγέων αβγών επώασης, νεοσσών μίας ημέρας και πουλάδων

Ευρωπαϊκός Σύνδεσμος Εκτροφέων Γουνοφόρων Ζώων

Ευρωπαϊκή Κτηνιατρική Ομοσπονδία

Φινλανδικός Σύνδεσμος Εκτροφέων Γουνοφόρων Ζώων

AFSSA — Γαλλικός Οργανισμός για την Ασφάλεια των Τροφίμων

FNICGV — βιομηχανία κόκκινου κρέατος

Humane Slaughter Association — οργάνωση προάσπισης της καλής μεταχείρισης των ζώων

IBC — Διεθνής Συνομοσπονδία Κρεοπωλών

OABA — οργάνωση προάσπισης της καλής μεταχείρισης των ζώων

PVE (Συμβούλια παραγωγών ζώντων ζώων, κρέατος και αβγών) — βιομηχανία κρέατος

Stork Food Systems — κατασκευαστής εξοπλισμού

UECBV — βιομηχανία κόκκινου κρέατος

Σύνοψη των γνωμοδοτήσεων που υποβλήθηκαν και χρησιμοποιήθηκαν

Δεν αναφέρθηκαν δυνητικά σοβαροί κίνδυνοι με μη αντιστρέψιμες επιπτώσεις. Με τη γνωμοδότηση του 2004, οι επιστήμονες της EAAT εισηγήθηκαν περισσότερες από είκοσι τεχνικές συστάσεις. Οι συστάσεις της EAAT που ενσωματώθηκαν στην πρόταση είναι οι εξής:

- κατάλληλη εκπαίδευση για τους φορείς που αναλαμβάνουν την αναισθητοποίηση των ζώων·
- εξοπλισμός συνεχούς ρεύματος για ηλεκτρική αναισθητοποίηση·
- σύστημα καταγραφής ηλεκτρικών παραμέτρων·
- σύστημα καταγραφής παραμέτρων αερίων·
- περιορισμός της χρήσης του πιστολιού με διατηρητική ράβδο χωρίς διείσδυση στους αμνούς·
- διάφορες τεχνικές βελτιώσεις της γραμμής αγκίστρωσης για τα πουλερικά·
- τομή και των δύο αρτηριών της καρωτίδας για την αφαίμαξη·
- θανάτωση με αέριο για τα πουλερικά (μη αντιστρέψιμη αναισθητοποίηση).

Ορισμένες συστάσεις δεν συμπεριλήφθησαν στην πρόταση διότι σύμφωνα με την εκτίμηση αντικτύπου δεν θα ήταν επί του παρόντος οικονομικά βιώσιμες στην ΕΕ. Πρόκειται κυρίως για τις ακόλουθες συστάσεις:

- σταδιακή κατάργηση της χρήσης διοξειδίου του άνθρακα για τους χοίρους και τα πουλερικά·
- σταδιακή κατάργηση της χρήσης αναισθητικών υδρόλουτρων για τα πουλερικά.

Άλλες συστάσεις δεν περιλαμβάνονται στην πρόταση διότι αναφέρονται σε παραμέτρους που πρέπει να αποτελούν μέρος των μέτρων εφαρμογής.

Οι συστάσεις σχετικά με τα ψάρια ιχθυοκαλλιέργειας δεν συμπεριλήφθησαν στην πρόταση διότι απαιτούνταν είτε περαιτέρω επιστημονική γνωμοδότηση είτε καλύτερη οικονομική αξιολόγηση για τον συγκεκριμένο τομέα.

Μέσα που χρησιμοποιήθηκαν για τη δημοσιοποίηση των συμβουλών των εμπειρογνομώνων

Οι γνωμοδοτήσεις της EAAT και οι κατευθυντήριες γραμμές του ΟΙΕ είναι προσβάσιμες στο κοινό μέσω του Διαδικτύου:

http://www.efsa.europa.eu/EFSA/efsa_locale-1178620753812_home.htm

http://www.oie.int/eng/normes/mcode/en_titre_3.7.htm.

Εκτίμηση αντικτύπου

Στις βασικές επιλογές πολιτικής που εξετάστηκαν περιλαμβάνονταν η διατήρηση της υφιστάμενης κατάστασης, η απορρύθμιση, οι τεχνικές τροποποιήσεις επί της οδήγίας ή η αναδιοργάνωση της νομοθεσίας.

Οι δαπάνες σφαγής αντιπροσωπεύουν ένα μικρό ποσοστό των συνολικών δαπανών λειτουργίας των σφαγείων (20%) αλλά μπορούν να επηρεάσουν την ανταγωνιστικότητά τους. Τα σφαγεία υπόκεινται σε διαρκή επίσημο έλεγχο μέσω της νομοθεσίας για την ασφάλεια των τροφίμων. Η πρόταση δεν θεσπίζει συμπληρωματικές απαιτήσεις για τους επίσημους ελέγχους. Η καλή μεταχείριση των ζώων έχει θετικό αντίκτυπο στην ποιότητα του κρέατος και την ασφάλεια των εργαζομένων, ενώ αντιπροσωπεύει επίσης θετικές αξίες της αγοράς. Τέλος, δεν έχουν εντοπιστεί σημαντικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις.

Από τη σύγκριση των βασικών επιλογών πολιτικής που εξετάστηκαν προκύπτει ότι η αναδιοργάνωση της νομοθεσίας θα ήταν η πλέον επωφελής επιλογή.

Ειδικότερα, η εκτίμηση αντικτύπου διερευνά τις ακόλουθες πτυχές της αναδιοργάνωσης της νομοθεσίας.

Όσον αφορά την έγκριση νέων μεθόδων αναισθητοποίησης, η θέσπιση ενός κεντρικού συστήματος θα αποτελούσε έγκυρη επιλογή, ενώ ένα εν μέρει αποκεντρωμένο σύστημα θα παρουσίαζε κάποια πλεονεκτήματα ειδικά από άποψη ευελιξίας και κόστους.

Η καλύτερη ενσωμάτωση της αρχής της καλής μεταχείρισης των ζώων στη διαδικασία παραγωγής θα είχε οπωσδήποτε θετικά αποτελέσματα ως προς τη βελτίωση της μεταχείρισης των ζώων, την ασφάλεια των εργαζομένων και την ποιότητα του κρέατος. Αυτό θα μπορούσε να επιτευχθεί μέσω της εφαρμογής πρότυπων διαδικασιών λειτουργίας ή/και τον διορισμό υπευθύνων για την καλή μεταχείριση των ζώων στα σφαγεία. Το οικονομικό κόστος είναι περιορισμένο και στις δύο περιπτώσεις, ενώ τα σφαγεία που έχουν εφαρμόσει τέτοια μέτρα απολαμβάνουν ήδη τα σχετικά οικονομικά οφέλη.

Η εκτίμηση αντικτύπου αναφέρεται επίσης στην ανάγκη αναβάθμισης των προτύπων που αφορούν τις υποδομές των σφαγείων. Μια τέτοια αναβάθμιση θα απέδιδε κοινωνικά οφέλη, ενώ οι σχετικές επενδυτικές δαπάνες θα μπορούσαν να μειωθούν εάν προβλεπόταν μια εύλογη μεταβατική περίοδος.

Η βελτίωση των ικανοτήτων του προσωπικού που ασχολείται με τη θανάτωση των ζώων, καθώς και η θέσπιση ειδικής εθνικής δομής για την παροχή τεχνικής υποστήριξης στους αρμόδιους υπαλλήλους σε θέματα που σχετίζονται με την καλή μεταχείριση των ζώων, εμφανίζονται ως δύο συμπληρωματικές προσεγγίσεις. Η πολιτική σχετικά με τον εμπλουτισμό των γνώσεων μπορεί επίσης να είναι ιδιαίτερα αποδοτική σε ό,τι αφορά την καλή μεταχείριση των ζώων, την ευελιξία του τομέα και τα κοινωνικά οφέλη για το προσωπικό.

Τέλος, όσον αφορά το ζήτημα της μαζικής θανάτωσης ζώων, σύμφωνα με την εκτίμηση αντικτύπου η επιλογή της ευελιξίας θα είχε περισσότερες πιθανότητες να αποφέρει αποτελέσματα από ό,τι η συνήθης περιοριστική προσέγγιση.

ΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Σύνοψη των προτεινόμενων μέτρων

Η πρόταση θα έχει ως αποτέλεσμα την αύξηση της ευθύνης των φορέων εκμετάλλευσης σε ό,τι αφορά την καλή μεταχείριση των ζώων. Μια τέτοια

προσέγγιση ευθυγραμμίζεται και με τη δέσμη μέτρων για την υγιεινή, ένα σύνολο νόμων για την ασφάλεια των τροφίμων που εγκρίθηκαν το 2004 και υποχρέωναν τους φορείς εκμετάλλευσης να ενσωματώσουν την ασφάλεια των τροφίμων στις εργασίες τους και να αποδεικνύουν ότι εφαρμόζουν διαδικασίες για την επίτευξη του συγκεκριμένου σκοπού. Η προσέγγιση αυτή είναι επίσης σύμφωνη με το σχέδιο δράσης της Κοινότητας για την προστασία και την καλή μεταχείριση των ζώων, το οποίο εισήγαγε την έννοια των δεικτών καλής μεταχείρισης που εφαρμόζονται στα ζώα.

Σύμφωνα με την πρόταση, το προσωπικό που ασχολείται με τα ζώα ή/και τη θανάτωσή τους πρέπει να διαθέτει πιστοποιητικό ικανότητας. Η απαίτηση αυτή θα ισχύει για τα σφαγεία και για τη θανάτωση γουνοφόρων ζώων.

Η πρόταση θα προβλέπει την ίδρυση, σε κάθε κράτος μέλος, ενός εθνικού κέντρου αναφοράς που θα παρέχει τεχνική υποστήριξη στους αρμόδιους υπαλλήλους σχετικά με την καλή μεταχείριση των ζώων κατά την θανάτωσή τους. Το κέντρο θα παρέχει επιστημονική αξιολόγηση των νέων μεθόδων/εξοπλισμού αναισθητοποίησης και των νεόδμητων σφαγείων, ενώ θα πιστοποιεί επίσης τους φορείς που θα χορηγούν πιστοποιητικά ικανότητας σχετικά με την καλή μεταχείριση των ζώων.

Η πρόταση θα παρέχει επακριβείς ορισμούς για τις μεθόδους αναισθητοποίησης. Θα θεσπίσει επίσης ένα κοινό σύστημα έγκρισης των νέων μεθόδων αναισθητοποίησης.

Η πρόταση θα διασφαλίζει ότι η αρχή της καλής μεταχείρισης των ζώων λαμβάνεται υπόψη σε όλες τις φάσεις της διαδικασίας θανάτωσης για σκοπούς ελέγχου επιδημιών. Αυτό συνεπάγεται καλύτερη ετοιμότητα αλλά και ειδική παρακολούθηση της καλής μεταχείρισης και ενημέρωση του κοινού.

Σύμφωνα με τον κανονισμό για την υγιεινή, η πρόταση επιτρέπει τη σφαγή για ιδιωτική κατανάλωση (πχ σε αγροκτήματα και σε ιδιωτικές αυλές), εφόσον τηρούνται οι γενικές απαιτήσεις του παρόντος κανονισμού και συγκεκριμένα η αναισθητοποίηση πριν από τη θανάτωση.

Νομική βάση

Άρθρο 37 της Συνθήκης της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

Αρχή της επικουρικότητας

Η αρχή της επικουρικότητας εφαρμόζεται στο βαθμό που η πρόταση δεν εμπίπτει στην αποκλειστική αρμοδιότητα της Κοινότητας.

Οι στόχοι της πρότασης δεν μπορούν να επιτευχθούν επαρκώς από τα κράτη μέλη για τον ακόλουθο λόγο.

Το κρέας, η γούνα και άλλα προϊόντα που σχετίζονται με τη θανάτωση των εκτροφόμενων ζώων διοχετεύονται στο διεθνές εμπόριο. Ο εξοπλισμός αναισθητοποίησης και ακινητοποίησης αποτελεί αντικείμενο εμπορίας πέραν των εθνικών συνόρων. Οι διαφορές μεταξύ των προδιαγραφών σχετικά με την καλή μεταχείριση των ζώων που υπάρχουν από το ένα κράτος μέλος στο άλλο επηρεάζουν την ανταγωνιστικότητα των σφαγείων, των κτηνοτρόφων, των εκκολαπτηρίων και των κατασκευαστών εξοπλισμού αναισθητοποίησης.

Με την ανάληψη δράσης σε κοινοτικό επίπεδο θα επιτευχθούν καλύτερα οι στόχοι της πρότασης για τον ακόλουθο λόγο.

Τα προϊόντα που προέρχονται από τις συγκεκριμένες δραστηριότητες διακινούνται ελεύθερα στο εμπόριο εντός της ΕΕ. Επομένως, η δράση σε επίπεδο ΕΕ αναμένεται να έχει πιο συνεκτικό αποτέλεσμα και να επιτύχει καλύτερα τους επιδιωκόμενους στόχους.

Είναι δύσκολο να βρεθούν δείκτες που να αντανακλούν την κατάσταση σε ό,τι αφορά τους στόχους της πρότασης με μη διφορούμενο τρόπο. Ο βαθμός χρήσης ορισμένων αντιστρέψιμων μεθόδων αναισθητοποίησης φαίνεται να εκφράζει μια ορισμένη βελτίωση της μεταχείρισης για τους χοίρους ή τα πουλικά. Ωστόσο, η χρήση των μεθόδων αναισθητοποίησης επηρεάζεται επίσης από οικονομικούς παράγοντες.

Το πεδίο εφαρμογής της πρότασης περιορίζεται στη θανάτωση εκτρεφόμενων ζώων. Οι δραστηριότητες αυτές εναρμονίζονται σε μεγάλο βαθμό μέσω άλλων κοινοτικών νομοθεσιών.

Η θανάτωση των ζώων συντροφιάς, ή αυτή που γίνεται στο πλαίσιο των κυνηγετικών ή αθλητικών δραστηριοτήτων, δεν καλύπτεται από την πρόταση και παραμένει εθνική αρμοδιότητα.

Η πρόταση προβλέπει επίσης εθνικά μέτρα ώστε να λαμβάνονται υπόψη οι διατάξεις του πρωτοκόλλου για την προστασία και την καλή μεταχείριση των ζώων, όπου γίνεται λόγος για την ανάγκη σεβασμού των εθνικών διατάξεων που αφορούν τα θρησκευτικά έθιμα, τις πολιτιστικές παραδόσεις και την τοπική κληρονομιά.

Κατά συνέπεια, η πρόταση συμμορφώνεται με την αρχή της επικουρικότητας.

Αρχή της αναλογικότητας

Η πρόταση συμμορφώνεται με την αρχή της αναλογικότητας για τους ακόλουθους λόγους.

Ο κανονισμός προσφέρει τα ακόλουθα πλεονεκτήματα:

- διασφαλίζει την ομοιόμορφη και ταυτόχρονη εφαρμογή σε όλα τα κράτη μέλη ενώ απαλλάσσει, τόσο τα κράτη μέλη όσο και την Επιτροπή, από την υποχρέωση μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο·
- η επικαιροποίηση ενός κανονισμού μπορεί να γίνεται ταχύτερα και αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό σε έναν τομέα που βρίσκεται υπό συνεχή τεχνική και επιστημονική εξέλιξη.
- προβλέπει ένα ενιαίο σύνολο κανόνων, στους οποίους παρέχει μεγαλύτερη προβολή διασφαλίζοντας την ευχερέστερη εφαρμογή τους από τους φορείς εκμετάλλευσης και τους βασικούς εμπορικούς εταίρους της ΕΕ.

Η πρόταση δεν έχει δημοσιονομικές επιπτώσεις για την Κοινότητα. Σύμφωνα με την εκτίμηση αντικτύπου, οι οικονομικές επιπτώσεις θα αφορούν κυρίως τους φορείς εκμετάλλευσης που έχουν εφαρμόσει πλημμελώς τους υφιστάμενους κανόνες της ΕΕ. Επιπλέον, έχουν οριστεί μεταβατικές περίοδοι για τα μέτρα που αφορούν τις υποδομές των σφαγείων καθώς και για τους υπαλλήλους που εργάζονται ήδη σε σφαγεία. Εξετάζεται επίσης η εφαρμογή παρέκκλισης σε ό,τι αφορά την απαίτηση για διορισμό υπευθύνου για την καλή μεταχείριση των ζώων στα μικρά σφαγεία.

Η οικονομική μελέτη κατέδειξε επίσης ότι η πλειονότητα των φορέων εκμετάλλευσης σφαγείων που έχουν εφαρμόσει τα μέτρα που αναφέρονται στην παρούσα πρόταση θεωρεί τις σχετικές δαπάνες μάλλον αποδεκτές και τις αλλαγές

που επιφέρουν τα μέτρα αυτά ως συνολικά επωφελείς για την οικονομική τους δραστηριότητα.

Επιλογή μέσων

Προτεινόμενο μέσο: κανονισμός.

Τα υπόλοιπα μέσα δεν θα ήταν κατάλληλα για τους ακόλουθους λόγους.

Τα μη δεσμευτικά μέσα ως μοναδικό μέσο για την επίτευξη των στόχων απορρίφθηκαν ομόφωνα από όλους τους ενδιαφερόμενους που συμμετείχαν στη διαβούλευση. Η θανάτωση των ζώων είναι μια δραστηριότητα για την οποία όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη θεωρούν ότι πρέπει να θεσπιστεί ένα ελάχιστο σύνολο ισότιμων όρων ανταγωνισμού για όλους τους φορείς εκμετάλλευσης το οποίο θα ελέγχεται από τις κυβερνήσεις.

Η υφιστάμενη νομοθεσία σε επίπεδο ΕΕ είναι μια οδηγία, η οποία δεν έχει επιφέρει επαρκή εναρμόνιση.

ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

Η παρούσα πρόταση δεν έχει επιπτώσεις στον κοινοτικό προϋπολογισμό.

ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Προσομοίωση, πιλοτική φάση και μεταβατική περίοδος

Η πρόταση αποτέλεσε ή θα αποτελέσει αντικείμενο μεταβατικής περιόδου.

Απλοποίηση

Η πρόταση προβλέπει απλούστευση της νομοθεσίας.

Με την κατάργηση της υφιστάμενης οδηγίας, η πρόταση θα καταστήσει άνευ αντικειμένου τη μεταφορά στο εθνικό δίκαιο. Επιπλέον, η καλύτερη ενσωμάτωση στη νομοθεσία για την ασφάλεια των τροφίμων θα διευκολύνει την εφαρμογή της.

Κατάργηση ισχύουσας νομοθεσίας

Η έγκριση της παρούσας πρότασης συνεπάγεται την κατάργηση της ισχύουσας νομοθεσίας.

Ευρωπαϊκός Οικονομικός Χώρος

Η προτεινόμενη πράξη αφορά θέμα του ΕΟΧ και πρέπει επομένως να επεκταθεί και στον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο.

Πρόταση

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για την προστασία των ζώων κατά τη θανάτωσή τους

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 37, την πρόταση της Επιτροπής²,τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου³,τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής⁴,Μετά από διαβούλευση με την Επιτροπή των Περιφερειών⁵,

Εκτιμώντας ότι:

- (1) Η οδηγία 93/119/ΕΚ του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 1993, για την προστασία των ζώων κατά τη σφαγή και/ή τη θανάτωσή τους⁶ θεσπίζει κοινούς ελάχιστους κανόνες για την προστασία των ζώων κατά τη σφαγή ή τη θανάτωσή τους στην Κοινότητα. Η οδηγία αυτή δεν έχει ουσιαστικά τροποποιηθεί καθόλου από την εποχή της έκδοσής της.
- (2) Η θανάτωση μπορεί να προκαλεί πόνο, αγωνία ή ταλαιπωρία στα ζώα ακόμη και υπό τις βέλτιστες τεχνικές συνθήκες. Ορισμένες από τις διαδικασίες που αφορούν τη θανάτωση ενδέχεται να προκαλούν άγχος στο ζώο και οποιαδήποτε τεχνική αναισθητοποίησης παρουσιάζει μειονεκτήματα. Οι φορείς εκμετάλλευσης πρέπει να λαμβάνουν τα απαραίτητα μέτρα προκειμένου να αποτρέπουν τον πόνο, την αγωνία και την ταλαιπωρία των ζώων τους, λαμβάνοντας υπόψη τις βέλτιστες πρακτικές του τομέα και τις μεθόδους που προβλέπονται από τον παρόντα κανονισμό. Επομένως, ο πόνος, η αγωνία και η ταλαιπωρία των ζώων πρέπει να θεωρούνται ως δυνάμενα να αποφευχθούν, όταν οι φορείς εκμετάλλευσης παραβιάζουν κάποια από τις απαιτήσεις του παρόντος κανονισμού ή χρησιμοποιούν επιτρεπόμενες μεν πρακτικές που όμως δεν συνάδουν πλέον με τις πιο πρόσφατες εξελίξεις της τεχνολογίας του κλάδου, προκαλώντας εξ αμελείας ή εκ προθέσεως, πόνο, αγωνία ή ταλαιπωρία στα ζώα
- (3) Η προστασία των ζώων κατά τη σφαγή ή τη θανάτωσή τους διέπεται από την κοινοτική νομοθεσία ήδη από το 1974 και ενισχύθηκε σημαντικά με την οδηγία

---

² ΕΕ C xxx της xx.xx.xxxx, σ. xx.

³ ΕΕ C xxx της xx.xx.xxxx, σ. xx.

⁴ ΕΕ C xxx της xx.xx.xxxx, σ. xx.

⁵ ΕΕ C xxx της xx.xx.xxxx, σ. xx.

⁶ ΕΕ L 340 της 31.12.1993, σ. 21. Οδηγία όπως τροποποιήθηκε τελευταία με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1/2005 (ΕΕ L 3 της 5.1.2005, σ. 1).

93/119/EK. Ωστόσο, σε ό,τι αφορά την εφαρμογή της συγκεκριμένης οδηγίας έχουν παρατηρηθεί μεγάλες διαφορές μεταξύ των κρατών μελών ενώ έχουν εκφραστεί σοβαρές επιφυλάξεις σχετικά με την καλή μεταχείριση των ζώων και έχουν εντοπιστεί διαφορές που μπορούν να επηρεάσουν την ανταγωνιστικότητα μεταξύ των φορέων εκμετάλλευσης.

- (4) Η αξία της προάσπισης της καλής μεταχείρισης των ζώων αποτυπώνεται ιδιαίτερα στο πρωτόκολλο για την προστασία και την καλή μεταχείριση των ζώων που επισυνάπτεται στη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας⁷. Η προστασία των ζώων κατά τη σφαγή ή τη θανάτωσή τους είναι ζήτημα που απασχολεί την κοινή γνώμη αφού επηρεάζει τη στάση των καταναλωτών απέναντι στα αγροτικά προϊόντα. Επιπλέον, η βελτίωση της προστασίας των ζώων κατά τη σφαγή συμβάλλει και στη βελτίωση της ποιότητας του κρέατος ενώ έχει και έμμεσο θετικό αντίκτυπο στην ασφάλεια των εργαζομένων στα σφαγεία.
- (5) Η εθνική νομοθεσία για την προστασία των ζώων κατά τη σφαγή ή τη θανάτωσή τους έχει αντίκτυπο στον ανταγωνισμό και, επομένως, στη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς για τα αγροτικά προϊόντα. Είναι αναγκαίο να θεσπιστούν κοινοί κανόνες ώστε να διασφαλίζεται η ορθολογική ανάπτυξη της εσωτερικής αγοράς για τα συγκεκριμένα προϊόντα.
- (6) Η Ευρωπαϊκή Αρχή για την Ασφάλεια των Τροφίμων (EAAT) εξέδωσε δύο γνωμοδοτήσεις σχετικά με τις πτυχές που αφορούν την καλή μεταχείριση των ζώων για τα κύρια συστήματα αναισθητοποίησης και θανάτωσης ορισμένων ειδών ζώων, και συγκεκριμένα τη γνωμοδότηση του 2004 για τις πτυχές καλής μεταχείρισης για τα κύρια συστήματα αναισθητοποίησης και θανάτωσης των βασικών εμπορεύσιμων ειδών ζώων⁸ και τη γνωμοδότηση του 2006 για τις πτυχές καλής μεταχείρισης για τα κύρια συστήματα αναισθητοποίησης και θανάτωσης που εφαρμόζονται στα ελάφια, τις αίγες, τους κονίκλους, τις στρουθοκαμήλους, τις πάπιες, τις χήνες και τα ορτύκια που εκτρέφονται για εμπορικούς σκοπούς⁹. Η κοινοτική νομοθεσία στον εν λόγω τομέα πρέπει να επικαιροποιηθεί ώστε να λάβει υπόψη τις συγκεκριμένες γνωμοδοτήσεις. Οι συστάσεις για τη σταδιακή κατάργηση της χρήσης διοξειδίου του άνθρακα για τους χοίρους και τα πουλερικά, καθώς και για τη σταδιακή κατάργηση των αναισθητικών υδρόλουτρων για τα πουλερικά δεν συμπεριλήφθησαν στην πρόταση διότι, με βάση την εκτίμηση αντικτύπου, δεν θα ήταν επί του παρόντος οικονομικά βιώσιμες στην ΕΕ. Επιπλέον, άλλες συστάσεις δεν πρέπει να συμπεριληφθούν στον παρόντα κανονισμό διότι αναφέρονται σε τεχνικές παραμέτρους που πρέπει να αποτελούν μέρος των μέτρων εφαρμογής ή κανόνων ορθών πρακτικών. Οι συστάσεις σχετικά με τα ψάρια ιχθυοκαλλιέργειας δεν συμπεριλήφθησαν στην πρόταση διότι απαιτούνταν περαιτέρω επιστημονική γνωμοδότηση και καλύτερη οικονομική αξιολόγηση για τον συγκεκριμένο τομέα.
- (7) Το 2007, ο Παγκόσμιος Οργανισμός για την Υγεία των Ζώων (ΠΟΥΖ) εξέδωσε τον κώδικα υγείας για τα χερσαία ζώα, ο οποίος περιλαμβάνει κατευθυντήριες γραμμές για τη σφαγή των ζώων και τη θανάτωσή τους για σκοπούς καταπολέμησης ασθενειών. Οι διεθνείς αυτές κατευθυντήριες γραμμές περιλαμβάνουν συστάσεις σχετικά με το χειρισμό, την ακινητοποίηση, την αναισθητοποίηση και την αφάιμαξη των ζώων σε σφαγεία, καθώς και για τη θανάτωση ζώων σε περιπτώσεις εμφάνισης

---

⁷ ΕΕ C 340 της 10.11.1997, σ. 110.

⁸ *The EFSA Journal* (2004) 45, σ. 1.

⁹ *The EFSA Journal* (2006) 326, σ. 1.

μολυσματικών ασθενειών. Τα συγκεκριμένα διεθνή πρότυπα πρέπει επίσης να ληφθούν υπόψη στον παρόντα κανονισμό.

- (8) Από την εποχή της έκδοσης της οδηγίας 93/119/EK, η κοινοτική νομοθεσία σχετικά με την ασφάλεια των τροφίμων που ισχύει για τα σφαγεία έχει τροποποιηθεί σημαντικά με την έκδοση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 852/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 29ης Απριλίου 2004 για την υγιεινή των τροφίμων¹⁰ και του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 853/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 29ης Απριλίου 2004 για τον καθορισμό ειδικών κανόνων υγιεινής για τα τρόφιμα ζωικής προέλευσης¹¹. Οι κανονισμοί αυτοί υπογραμμίζουν την ευθύνη των φορέων εκμετάλλευσης του τομέα των τροφίμων για την ασφάλεια των τροφίμων. Τα σφαγεία υπόκεινται επίσης σε μια διαδικασία προέγκρισης με βάση την οποία η κατασκευή, η διαρρύθμιση και ο εξοπλισμός τους εξετάζονται από την αρμόδια αρχή προκειμένου να διαπιστωθεί εάν συμμορφώνονται με τους αντίστοιχους τεχνικούς κανόνες σχετικά με την ασφάλεια των τροφίμων. Η συνιστώσα της καλής μεταχείρισης των ζώων πρέπει να ενσωματωθεί καλύτερα στα σφαγεία και πιο συγκεκριμένα στην κατασκευή, διαρρύθμιση και εξοπλισμό που χρησιμοποιείται σε αυτά.
- (9) Οι επίσημοι έλεγχοι στην τροφική αλυσίδα έχουν επίσης αναδιοργανωθεί με την έκδοση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 882/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 29ης Απριλίου 2004 για τη διενέργεια επίσημων ελέγχων της συμμόρφωσης προς τη νομοθεσία περί ζωοτροφών και τροφίμων και προς τους κανόνες για την υγεία και την καλή μεταχείριση των ζώων¹² και του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 854/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 29ης Απριλίου 2004 για τον καθορισμό ειδικών διατάξεων για την οργάνωση των επίσημων ελέγχων στα προϊόντα ζωικής προέλευσης που προορίζονται για κατανάλωση από τον άνθρωπο¹³.
- (10) Οι συνθήκες θανάτωσης των εκτρεφόμενων ζώων έχουν άμεση ή έμμεση επίπτωση στην αγορά τροφίμων, ζωοτροφών ή άλλων προϊόντων, καθώς και στην ανταγωνιστικότητα των σχετικών φορέων εκμετάλλευσης. Επομένως, οι συγκεκριμένες διαδικασίες θανάτωσης καλύπτονται από την κοινοτική νομοθεσία. Ωστόσο, τα κατά παράδοση εκτρεφόμενα ζώα, όπως τα άλογα, οι όνοι, τα βοοειδή, τα πρόβατα, οι αίγες ή οι χοίροι, μπορούν επίσης να χρησιμοποιούνται και για άλλους σκοπούς, όπως π.χ. ως κατοικίδια ζώα, ζώα για επιδείξεις, για εκτέλεση εργασιών ή αθλητικές δραστηριότητες. Σε περίπτωση που από τη θανάτωση των ζώων αυτών παράγονται τρόφιμα ή άλλα προϊόντα, οι διαδικασίες θανάτωσης πρέπει να εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού. Κατά συνέπεια, η θανάτωση άγριων ή αδέσποτων ζώων για σκοπούς ελέγχου του πληθυσμού τους δεν πρέπει να εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού.
- (11) Τα ψάρια παρουσιάζουν ουσιαστικές φυσιολογικές διαφορές από τα χερσαία ζώα και τα ψάρια ιχθυοκαλλιέργειας σφαγιάζονται και θανατώνονται σε ένα πολύ διαφορετικό

¹⁰ ΕΕ L 139 της 30.4.2004, σ. 1· διορθωμένη έκδοση (ΕΕ L 226 της 26.6.2004, σ. 3).

¹¹ ΕΕ L 139 της 30.4.2004, σ. 55· διορθωμένη έκδοση (ΕΕ L 226 της 25.6.2004, σ. 22). Κανονισμός όπως τροποποιήθηκε τελευταία με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1243/2007 της Επιτροπής (ΕΕ L 281 της 25.10.2007, σ. 8).

¹² ΕΕ L 191 της 28.5.2004, σ. 1. Κανονισμός όπως τροποποιήθηκε τελευταία με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 737/2008 της Επιτροπής (ΕΕ L 201 της 30.7.2008, σ. 29).

¹³ ΕΕ L 226 της 25.6.2004, σ. 83. Κανονισμός όπως τροποποιήθηκε τελευταία με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1791/2006 του Συμβουλίου (ΕΕ L 363 της 20.12.2006, σ. 1).

πλαίσιο, ειδικά σε ό,τι αφορά τη διαδικασία επιθεώρησης. Επιπλέον, η έρευνα σχετικά με την αναισθητοποίηση των ψαριών έχει αναπτυχθεί πολύ λιγότερο σε σχέση με άλλα εκτρεφόμενα είδη. Για την προστασία των ψαριών κατά τη θανάτωση πρέπει να θεσπιστούν ξεχωριστά πρότυπα. Επομένως, οι διατάξεις που ισχύουν για τα ψάρια πρέπει προς το παρόν να περιορίζονται στη βασική αρχή. Περαιτέρω πρωτοβουλίες θα πρέπει να διερευνηθούν επιλογές νομοθετικού ή μη χαρακτήρα που ενδέχεται να αναληφθούν από την Επιτροπή με βάση επιστημονική εκτίμηση κινδύνων για τη σφαγή και τη θανάτωση των ψαριών της Ευρωπαϊκής Αρχής για την Ασφάλεια των Τροφίμων και λαμβανομένων υπόψη των κοινωνικών, οικονομικών και διοικητικών επιπτώσεων.

- (12) Η θανάτωση ζώων αναπαραγωγής που υποφέρουν από έντονους πόνους, όταν δεν υπάρχει οικονομικά βιώσιμος τρόπος να ανακουφιστούν οι πόνοι αυτοί, αποτελεί ηθική επιταγή. Στις περισσότερες περιπτώσεις τα ζώα μπορούν να θανατώνονται με απαρέγκλιτη τήρηση των κανόνων της καλής μεταχείρισης. Ωστόσο, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, όπως ατυχήματα σε απομακρυσμένες περιοχές, όταν το κατάλληλο προσωπικό και εξοπλισμός δεν μπορούν να φτάσουν στα ζώα, η συμμόρφωση με τους κανόνες καλής μεταχείρισης ενδέχεται να παρατείνει την ταλαιπωρία των ζώων αυτών. Είναι επομένως σκόπιμο, και προς το συμφέρον των ζώων, να εξαιρεθεί η θανάτωση εκτάκτου ανάγκης από ορισμένες διατάξεις του παρόντος κανονισμού.
- (13) Ενίοτε ορισμένα ζώα μπορούν να είναι επικίνδυνα για τον άνθρωπο, απειλώντας ακόμη και τη ζωή του, προκαλώντας σοβαρούς τραυματισμούς ή μεταδίδοντας θανατηφόρες ασθένειες. Η πρόληψη τέτοιων κινδύνων γίνεται συνήθως με την κατάλληλη ακινητοποίηση των ζώων, αλλά ενδέχεται σε ορισμένες περιστάσεις να επιβάλλεται και η θανάτωση ορισμένων επικίνδυνων ζώων για την αποτροπή των κινδύνων αυτών. Σε τέτοιες περιπτώσεις, η θανάτωση δεν μπορεί να γίνεται πάντα υπό τις καλύτερες συνθήκες για το ζώο λόγω του επείγοντος χαρακτήρα της. Είναι επομένως απαραίτητο να προβλεφθούν παρεκκλίσεις από την υποχρέωση αναισθητοποίησης ή άμεσης θανάτωσης των ζώων σε τέτοιες περιπτώσεις.
- (14) Οι κυνηγετικές δραστηριότητες λαμβάνουν χώρα σε ένα πλαίσιο όπου οι συνθήκες θανάτωσης είναι πολύ διαφορετικές από εκείνες που χρησιμοποιούνται για τη θανάτωση των εκτρεφόμενων ζώων και οι δραστηριότητες αυτές διέπονται από ειδική νομοθεσία. Είναι επομένως σκόπιμο να εξαιρεθεί από το πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού η θανάτωση ζώων κατά τη διάρκεια κυνηγετικών δραστηριοτήτων.
- (15) Το πρωτόκολλο για την προστασία και την καλή μεταχείριση των ζώων υπογραμμίζει επίσης την ανάγκη σεβασμού των νομοθετικών ή διοικητικών διατάξεων και εθίμων που ισχύουν στα κράτη μέλη και αφορούν τα θρησκευτικά έθιμα, τις πολιτιστικές παραδόσεις και την τοπική κληρονομιά, κατά τη διαμόρφωση και εφαρμογή των κοινοτικών πολιτικών, μεταξύ άλλων και στους τομείς της γεωργίας και της εσωτερικής αγοράς. Είναι επομένως σκόπιμο να εξαιρεθούν από το πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού τα πολιτιστικά γεγονότα στα οποία η συμμόρφωση με τις απαιτήσεις της καλής μεταχείρισης των ζώων θα επηρέαζε δυσμενώς την ίδια τη φύση του πολιτιστικού γεγονότος.
- (16) Επιπλέον, οι πολιτιστικές παραδόσεις αφορούν κληροδοτημένους, καθιερωμένους ή εθιμικούς τρόπους σκέψης, δράσης ή συμπεριφοράς, οι οποίοι ενέχουν την έννοια της μετάδοσης ή της απόκτησης από τους προγόνους. Οι παραδόσεις αυτές συμβάλλουν στην καλλιέργεια μακροχρόνιων κοινωνικών δεσμών μεταξύ γενεών. Υπό την προϋπόθεση ότι οι δραστηριότητες αυτές δεν έχουν επίπτωση στην αγορά προϊόντων

ζωικής προέλευσης και δεν εξυπηρετούν σκοπούς παραγωγής, είναι σκόπιμο να εξαιρεθεί από το πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού η θανάτωση ζώων που γίνεται στο πλαίσιο τέτοιων πολιτιστικών γεγονότων.

- (17) Η σφαγή πουλερικών και λαγόμορφων για ιδιωτική κατανάλωση δεν εκτελείται σε κλίμακα που θα μπορούσε να επηρεάσει την ανταγωνιστικότητα των εμπορικών σφαγείων. Ομοίως, οι προσπάθειες που θα απαιτούνταν από τις δημόσιες αρχές προκειμένου να εντοπιστούν και να ελεγχθούν τέτοιου είδους δραστηριότητες δεν θα ήταν αναλογικές προς τα δυνητικά προβλήματα που θα επέλυαν. Είναι επομένως σκόπιμο να εξαιρεθούν από το πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού τέτοιου είδους δραστηριότητες.
- (18) Η παρέκκλιση από την υποχρέωση αναισθητοποίησης σε περιπτώσεις σφαγής στο πλαίσιο θρησκευτικών εθίμων σε σφαγεία έχει θεσπιστεί από την οδηγία 93/119/EΚ επειδή οι κοινοτικές διατάξεις που ισχύουν για τη σφαγή στο πλαίσιο θρησκευτικών εθίμων έχουν μεταφερθεί με διαφορετικό τρόπο στις εθνικές νομοθεσίες, ανάλογα με το εθνικό πλαίσιο, και δεδομένου ότι οι εθνικοί κανόνες λαμβάνουν υπόψη πτυχές που υπερβαίνουν τον σκοπό του παρόντος κανονισμού, είναι σημαντικό να διατηρηθεί η παρέκκλιση από την υποχρέωση αναισθητοποίησης πριν από τη σφαγή, αφήνοντας ωστόσο ένα ορισμένο περιθώριο επικουρικότητας σε κάθε κράτος μέλος. Κατά συνέπεια, ο παρών κανονισμός σέβεται το δικαίωμα της ανεξιθρησκίας, καθώς και την ελευθερία εκδήλωσης του θρησκευάτος ή των πεποιθήσεων του ατόμου με τη λατρεία, την εκπαίδευση, την άσκηση των θρησκευτικών καθηκόντων και τις τελετές, όπως αυτό κατοχυρώνεται από το άρθρο 10 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- (19) Υπάρχουν επαρκή επιστημονικά τεκμήρια που καταδεικνύουν ότι τα σπονδυλωτά ζώα είναι όντα με αισθητηριακή αντίληψη, τα οποία θα έπρεπε επομένως να εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού. Τα ερπετά και τα αμφίβια, ωστόσο, δεν είναι ζώα που εκτρέφονται συνήθως στην Κοινότητα και δεν θα ήταν επομένως σκόπιμο ή αναλογικό να συμπεριληφθούν στο πεδίο εφαρμογής.
- (20) Πολλές μέθοδοι θανάτωσης είναι επώδυνες για τα ζώα. Η αναισθητοποίηση είναι επομένως απαραίτητη προκειμένου να προκαλείται απώλεια αισθητηριακής αντίληψης και ευαισθησίας πριν από τη θανάτωση ή κατά τη διάρκειά της. Η μέτρηση της απώλειας της αισθητηριακής αντίληψης και της ευαισθησίας ενός ζώου είναι πολύπλοκη διαδικασία και πρέπει να εκτελείται μέσω επιστημονικά εγκεκριμένης μεθοδολογίας. Πρέπει πάντως να εφαρμόζεται παρακολούθηση μέσω δεικτών, ώστε να αξιολογείται η αποτελεσματικότητα της διαδικασίας στην πράξη.
- (21) Η παρακολούθηση της αποτελεσματικότητας της αναισθητοποίησης βασίζεται κυρίως στην αξιολόγηση της αισθητηριακής αντίληψης και της ευαισθησίας των ζώων. Η αισθητηριακή αντίληψη ενός ζώου είναι κατά βάση η ικανότητά του να βιώνει συναισθήματα και να ελέγχει οικειοθελώς τις κινήσεις του. Με ορισμένες εξαιρέσεις, όπως η ήλεκτρο-ακινητοποίηση ή άλλη προκαλούμενη παράλυση, ένα ζώο μπορεί να θεωρείται ότι έχει απολέσει την αισθητηριακή αντίληψή του όταν χάνει τη φυσική όρθια στάση του, δεν είναι ξυπνητό και δεν παρουσιάζει ενδείξεις θετικών ή αρνητικών συναισθημάτων, όπως ο φόβος ή η διέγερση. Η ευαισθησία ενός ζώου είναι κατά βάση η ικανότητά του να αισθάνεται πόνο. Κατά κανόνα, ένα ζώο θεωρείται ότι έχει απολέσει την ευαισθησία του όταν δεν παρουσιάζει αντανακλαστικά ή αντιδράσεις σε ερεθίσματα όπως ο ήχος, οι οσμές, το φως ή η φυσική επαφή.

- (22) Νέες μέθοδοι αναισθητοποίησης αναπτύσσονται τακτικά και προτείνονται στην αγορά ως απάντηση στις νέες προκλήσεις του τομέα της κτηνοτροφίας και του κρέατος. Είναι επομένως σημαντικό η Κοινότητα να εξουσιοδοτήσει την Επιτροπή, ώστε να μπορεί να εγκρίνει νέες μεθόδους αναισθητοποίησης διατηρώντας ταυτόχρονα ένα ομοίομορφο και υψηλό επίπεδο προστασίας των ζώων.
- (23) Οι κώδικες ορθών πρακτικών είναι απαραίτητοι προκειμένου να παρέχουν στους φορείς εκμετάλλευσης και στις αρμόδιες αρχές ειδικές πληροφορίες σχετικά με τις παραμέτρους που πρέπει να εφαρμόζονται, ώστε να διασφαλίζεται ένα υψηλό επίπεδο προστασίας των ζώων αλλά και ισότιμοι όροι ανταγωνισμού για τους φορείς εκμετάλλευσης. Είναι επομένως απαραίτητο η Κοινότητα να εξουσιοδοτήσει την Επιτροπή προκειμένου να εκδώσει κώδικες ορθών πρακτικών.
- (24) Ανάλογα με το πώς χρησιμοποιούνται κατά τη διαδικασία της σφαγής ή της θανάτωσης, ορισμένες μέθοδοι αναισθητοποίησης μπορούν να επιφέρουν τον θάνατο των ζώων με τρόπο που δεν προκαλεί πόνο και ελαχιστοποιεί την αγωνία ή την ταλαιπωρία του ζώου. Επομένως, δεν είναι απαραίτητο να γίνεται διάκριση μεταξύ αντιστρέψιμων και μη αντιστρέψιμων μεθόδων αναισθητοποίησης.
- (25) Οι συνθήκες υπό τις οποίες αναισθητοποιούνται τα ζώα και τα αποτελέσματα της αναισθητοποίησης αυτής ποικίλουν στην πράξη λόγω διαφόρων παραγόντων. Πρέπει, επομένως, να αξιολογείται τακτικά το αποτέλεσμα της αναισθητοποίησης. Για τον σκοπό αυτό, οι φορείς εκμετάλλευσης πρέπει να ορίζουν ένα αντιπροσωπευτικό δείγμα για τον έλεγχο της αποτελεσματικότητας των πρακτικών αναισθητοποίησης που εφαρμόζουν, λαμβάνοντας υπόψη την ομοιογένεια της ομάδας των ζώων και άλλους καίριους παράγοντες, όπως ο χρησιμοποιούμενος εξοπλισμός και το προσωπικό που ασχολείται με την αναισθητοποίηση.
- (26) Η καλή μεταχείριση των ζώων επηρεάζεται σημαντικά από την καθημερινή διαχείριση των σχετικών εργασιών και η επίτευξη αξιόπιστων αποτελεσμάτων είναι εφικτή μόνο εφόσον οι φορείς εκμετάλλευσης αναπτύξουν εργαλεία παρακολούθησης για την εκτίμηση των επιπτώσεών του. Πρέπει, επομένως, να αναπτυχθούν σε όλα τα στάδια του κύκλου παραγωγής πρότυπες διαδικασίες λειτουργίας με βάση τους σχετικούς κινδύνους. Πρέπει να περιλαμβάνουν σαφείς στόχους, υπεύθυνα άτομα, τρόπο λειτουργίας, μετρήσιμα κριτήρια αποδοχής, καθώς και διαδικασίες παρακολούθησης και καταγραφής.
- (27) Ένα κατάλληλα εκπαιδευμένο και ειδικευμένο προσωπικό συμβάλλει στη βελτίωση των συνθηκών μεταχείρισης των ζώων. Η ικανότητα καλής μεταχείρισης των ζώων προϋποθέτει γνώση των βασικών προτύπων συμπεριφοράς και των αναγκών του κάθε είδους ζώου, καθώς και γνώση των ενδείξεων αισθητηριακής αντίληψης και ευαισθησίας. Προϋποθέτει επίσης τεχνική εμπειρία σε ό,τι αφορά τον χρησιμοποιούμενο εξοπλισμό αναισθητοποίησης. Για το προσωπικό που αναλαμβάνει τη θανάτωση ζώων για κατανάλωση από τον άνθρωπο και για όσους εποπτεύουν την εποχική θανάτωση γουνοφόρων ζώων πρέπει, επομένως, να προβλέπεται η κατοχή πιστοποιητικού ικανότητας για τις εργασίες που εκτελούν. Η απαίτηση κατοχής πιστοποιητικού ικανότητας για το υπόλοιπο προσωπικό που συμμετέχει στη θανάτωση των ζώων θα ήταν πάντως δυσανάλογη προς τον επιδιωκόμενο στόχο.
- (28) Το προσωπικό με αρκετά χρόνια επαγγελματικής δραστηριότητας μπορεί να θεωρείται ότι διαθέτει έναν ορισμένο βαθμό εμπειρίας. Για το προσωπικό αυτό πρέπει επομένως να προβλεφθεί από τον παρόντα κανονισμό μεταβατική περίοδος σε ό,τι αφορά τις απαιτήσεις για το πιστοποιητικό ικανότητας.

- (29) Ο εξοπλισμός αναισθητοποίησης αναπτύσσεται και σχεδιάζεται προκειμένου να είναι αποτελεσματικός σε συγκεκριμένο πλαίσιο. Οι κατασκευαστές πρέπει επομένως να παρέχουν στους χρήστες λεπτομερείς οδηγίες σχετικά με τις συνθήκες χρήσης και συντήρησης του εξοπλισμού, ώστε να διασφαλίζονται βέλτιστες συνθήκες μεταχείρισης των ζώων.
- (30) Για τη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας, οι εξοπλισμός αναισθητοποίησης και ακινητοποίησης πρέπει να υποβάλλεται στην κατάλληλη συντήρηση. Για τον εξοπλισμό που χρησιμοποιείται εντατικά ενδέχεται να απαιτείται αντικατάσταση ορισμένων εξαρτημάτων του ενώ ακόμη και ο εξοπλισμός που χρησιμοποιείται περιστασιακά ενδέχεται να παρουσιάζει μειωμένη αποτελεσματικότητα λόγω διάβρωσης ή άλλων περιβαλλοντικών παραγόντων. Ομοίως, για ορισμένους εξοπλισμούς απαιτείται ακριβής βαθμονόμηση. Οι φορείς εκμετάλλευσης πρέπει επομένως να εφαρμόζουν διαδικασίες συντήρησης για το συγκεκριμένο εξοπλισμό.
- (31) Τα ζώα ενδέχεται να υποφέρουν όταν οι διαδικασίες αναισθητοποίησης δεν εφαρμόζονται επιτυχώς. Ο παρών κανονισμός πρέπει επομένως να προβλέπει την παροχή κατάλληλου εφεδρικού εξοπλισμού αναισθητοποίησης προκειμένου να περιορίζεται στο ελάχιστο ο πόνος, η αγωνία ή η ταλαιπωρία των ζώων.
- (32) Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 854/2004 προβλέπει έναν κατάλογο εγκαταστάσεων από τις οποίες επιτρέπονται εισαγωγές συγκεκριμένων προϊόντων ζωικής προέλευσης στην Κοινότητα. Οι γενικές και συμπληρωματικές απαιτήσεις που ισχύουν για τα σφαγεία και καθορίζονται στον παρόντα κανονισμό πρέπει να λαμβάνονται υπόψη για τους σκοπούς του συγκεκριμένου καταλόγου.
- (33) Τα σφαγεία και ο εξοπλισμός τους σχεδιάζονται για συγκεκριμένες κατηγορίες ζώων και χωρητικότητες. Όταν οι χωρητικότητες αυτές υπερβαίνονται ή όταν ο εξοπλισμός χρησιμοποιείται για σκοπούς άλλους από εκείνους για τους οποίους έχει σχεδιαστεί, αυτό έχει αρνητικό αντίκτυπο στην καλή μεταχείριση των ζώων. Επομένως, πρέπει να διαβιβάζονται πληροφορίες σχετικά με τις πτυχές αυτές στις αρμόδιες αρχές, οι οποίες πρέπει να αποτελούν μέρος της διαδικασίας έγκρισης των σφαγείων.
- (34) Τα κινητά σφαγεία περιορίζουν την ανάγκη για μεταφορά των ζώων σε μεγάλες αποστάσεις και μπορούν να συμβάλλουν στη βελτίωση της μεταχείρισης των ζώων. Ωστόσο, οι τεχνικοί περιορισμοί για τα κινητά σφαγεία διαφέρουν από τους αντίστοιχους για τα σταθερά και ενδέχεται να απαιτείται ανάλογη προσαρμογή των τεχνικών κανόνων. Επομένως, ο παρών κανονισμός πρέπει να προβλέπει τη δυνατότητα θέσπισης παρεκκλίσεων για την εξαίρεση των κινητών σφαγείων από τις απαιτήσεις σχετικά με την κατασκευή, τη διαρρύθμιση και τον εξοπλισμό τους.
- (35) Σε ό,τι αφορά την κατασκευή, τη διαρρύθμιση και τον εξοπλισμό των σφαγείων σημειώνονται συνεχείς επιστημονικές και τεχνικές πρόοδοι. Είναι επομένως σημαντικό η Κοινότητα να εξουσιοδοτήσει την Επιτροπή ώστε να μπορεί να τροποποιεί τις απαιτήσεις που διέπουν την κατασκευή, τη διαρρύθμιση και τον εξοπλισμό των σφαγείων διατηρώντας ταυτόχρονα ένα ομοιόμορφο και υψηλό επίπεδο προστασίας των ζώων.
- (36) Οι κατευθυντήριες γραμμές είναι απαραίτητες προκειμένου να παρέχουν στους φορείς εκμετάλλευσης και στις αρμόδιες αρχές συγκεκριμένες πληροφορίες σχετικά με την κατασκευή, τη διαρρύθμιση και τον εξοπλισμό των σφαγείων, ώστε να διασφαλίζεται ένα υψηλό επίπεδο προστασίας των ζώων αλλά και ισότιμοι όροι ανταγωνισμού για τους φορείς εκμετάλλευσης. Είναι επομένως απαραίτητο η Κοινότητα να

εξουσιοδοτήσει την Επιτροπή, ώστε να μπορεί να εκδίδει τέτοιου είδους κατευθυντήριες γραμμές.

- (37) Η θανάτωση χωρίς αναισθητοποίηση προϋποθέτει ότι ο λαιμός του ζώου κόβεται με ακρίβεια ώστε να περιορίζεται στο ελάχιστο η ταλαιπωρία του. Επιπλέον, η απουσία μηχανικής ακινητοποίησης μετά την τομή ενδέχεται να επιβραδύνει τη διαδικασία αφαίμαξης παρατείνοντας χωρίς λόγο την ταλαιπωρία των ζώων. Τα ζώα που θανατώνονται χωρίς αναισθητοποίηση πρέπει επομένως να ακινητοποιούνται ξεχωριστά.
- (38) Σε ό,τι αφορά τον χειρισμό και την ακινητοποίηση των ζώων στα σφαγεία σημειώνονται συνεχείς επιστημονικές και τεχνικές πρόοδοι. Είναι επομένως σημαντικό η Κοινότητα να εξουσιοδοτήσει την Επιτροπή ώστε να μπορεί να τροποποιεί τις απαιτήσεις που διέπουν τον χειρισμό και την ακινητοποίηση των ζώων πριν από τη σφαγή διατηρώντας ταυτόχρονα ένα ομοιόμορφο και υψηλό επίπεδο προστασίας των ζώων.
- (39) Οι κατευθυντήριες γραμμές είναι απαραίτητες προκειμένου να παρέχουν στους φορείς εκμετάλλευσης και στις αρμόδιες αρχές συγκεκριμένες πληροφορίες σχετικά με τον χειρισμό και την ακινητοποίηση των ζώων πριν από τη σφαγή, ώστε να διασφαλίζεται ένα υψηλό επίπεδο προστασίας των ζώων αλλά και ισότιμοι όροι ανταγωνισμού για τους φορείς εκμετάλλευσης. Είναι επομένως απαραίτητο η Κοινότητα να εξουσιοδοτήσει την Επιτροπή ώστε να μπορεί να εκδίδει τέτοιου είδους κατευθυντήριες γραμμές.
- (40) Από την εμπειρία που έχει αποκτηθεί σε ορισμένα κράτη μέλη προκύπτει ότι ο διορισμός ενός ειδικευμένου ατόμου ως υπεύθυνου για την καλή μεταχείριση των ζώων με αρμοδιότητες συντονισμού και παρακολούθησης των σχετικών λειτουργικών διαδικασιών στα σφαγεία έχει αποδώσει θετικά αποτελέσματα ως προς την καλή μεταχείριση των ζώων. Το μέτρο αυτό πρέπει επομένως να εφαρμοστεί σε ολόκληρη την Κοινότητα. Ο υπεύθυνος για την καλή μεταχείριση των ζώων πρέπει να διαθέτει επαρκείς αρμοδιότητες και τεχνική ικανότητα ώστε να παρέχει τη σχετική καθοδήγηση στο προσωπικό γραμμής.
- (41) Τα μικρά σφαγεία που δραστηριοποιούνται κυρίως στην απευθείας πώληση τροφίμων στον τελικό καταναλωτή δεν χρειάζονται ένα πολύπλοκο σύστημα διαχείρισης προκειμένου να εφαρμόσουν τις γενικές αρχές του παρόντος κανονισμού. Η απαίτηση για διορισμό υπεύθυνου για την καλή μεταχείριση των ζώων θα ήταν επομένως δυσανάλογη προς τους στόχους που επιδιώκονται στις συγκεκριμένες περιπτώσεις και ο παρών κανονισμός πρέπει να προβλέπει παρέκκλιση από την εν λόγω απαίτηση για τέτοιου είδους σφαγεία.
- (42) Ο αποπληθυσμός προϋποθέτει συχνά ικανότητα διαχείρισης κρίσεων με παράλληλες προτεραιότητες, όπως η υγεία των ζώων, η δημόσια υγεία, το περιβάλλον ή η καλή μεταχείριση των ζώων. Ενώ είναι σημαντικό να τηρούνται οι κανόνες καλής μεταχείρισης των ζώων σε όλα τα στάδια της διαδικασίας αποπληθυσμού, ενδέχεται υπό εξαιρετικές περιστάσεις η συμμόρφωση προς τους κανόνες αυτούς να δημιουργεί κινδύνους για τη δημόσια υγεία ή να επιβραδύνει σημαντικά τη διαδικασία εκρίζωσης μιας ασθένειας, εκθέτοντας με τον τρόπο αυτό ακόμη περισσότερα ζώα στον κίνδυνο της ασθένειας και του θανάτου.
- (43) Κατά συνέπεια, παρέχεται στις αρμόδιες αρχές η δυνατότητα παρέκκλισης από ορισμένες διατάξεις του παρόντος κανονισμού κατά περίπτωση, όταν η κατάσταση της υγείας των ζώων επιβάλλει την επείγουσα θανάτωσή τους ή/και όταν δεν

υπάρχουν εναλλακτικές λύσεις για τη διασφάλιση της βέλτιστης διαβίωσής τους. Οι παρεκκλίσεις αυτές δεν πρέπει ωστόσο να χρησιμοποιούνται ως υποκατάστατο του σωστού προγραμματισμού. Για τον σκοπό αυτό πρέπει να ενισχύεται το επίπεδο του προγραμματισμού προκειμένου η συνιστώσα της καλής μεταχείρισης των ζώων να ενσωματώνεται σωστά στα σχέδια εκτάκτου ανάγκης για την αντιμετώπιση των μολυσματικών ασθενειών.

- (44) Ο σύγχρονος εξοπλισμός αναισθητοποίησης και ακινητοποίησης γίνεται όλο και πιο σύνθετος και εξελιγμένος και απαιτεί συγκεκριμένη εμπειρία και αναλυτική ικανότητα. Τα κράτη μέλη πρέπει επομένως να ιδρύσουν ένα ειδικό κέντρο επιστημονικής και τεχνικής αριστείας ως κέντρο αναφοράς, στο οποίο θα μπορούν να απευθύνονται οι υπεύθυνοι όταν πρέπει να αξιολογήσουν εξοπλισμό ή μεθόδους αναισθητοποίησης ζώων.
- (45) Η αποτελεσματικότητα της κάθε μεθόδου αναισθητοποίησης βασίζεται στον έλεγχο των βασικών παραμέτρων και στην τακτική αξιολόγησή της. Η ανάπτυξη εθνικών κωδίκων ορθών πρακτικών για την καλή μεταχείριση των ζώων που αφορούν βασικές παραμέτρους, δείκτες και διαδικασίες παρακολούθησης κατά τη θανάτωση των ζώων είναι επομένως κρίσιμης σημασίας για τη σωστή καθοδήγηση των φορέων εκμετάλλευσης και των αρμόδιων αρχών σε ό,τι αφορά την καλή μεταχείριση των ζώων.
- (46) Η ανάπτυξη τέτοιων κωδίκων προϋποθέτει επιστημονική γνώση, πρακτική εμπειρία και πνεύμα συνεργασίας μεταξύ των ενδιαφερομένων. Ένα κέντρο ή δίκτυο αναφοράς σε κάθε κράτος μέλος πρέπει επομένως να αναλάβει το έργο αυτό σε συνεργασία με τα ενδιαφερόμενα μέρη.
- (47) Η έκδοση πιστοποιητικών ικανότητας πρέπει να γίνεται με ομοιόμορφο τρόπο. Οι φορείς ή άλλες οντότητες που εκδίδουν πιστοποιητικά ικανότητας πρέπει επομένως να πιστοποιούνται βάσει σταθερών προτύπων και από μια ενιαία εθνική αρχή. Ο ρόλος αυτός πρέπει κατά συνέπεια να αποδίδεται στο κέντρο αναφοράς.
- (48) Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 882/2004 προβλέπει τη λήψη ορισμένων μέτρων από την αρμόδια αρχή σε περίπτωση μη συμμόρφωσης, ειδικά σε ό,τι αφορά τους κανόνες καλής μεταχείρισης. Κατά συνέπεια, πρέπει να προβλεφθούν μόνο συμπληρωματικά μέτρα που αφορούν ειδικά τον παρόντα κανονισμό.
- (49) Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 178/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 28ης Ιανουαρίου 2002 για τον καθορισμό των γενικών αρχών και απαιτήσεων της νομοθεσίας για τα τρόφιμα, για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Αρχής για την Ασφάλεια των Τροφίμων (ΕΑΑΤ) και τον καθορισμό διαδικασιών σε θέματα ασφαλείας των τροφίμων¹⁴ προβλέπει ότι η ΕΑΑΤ προωθεί τη δικτύωση των εθνικών κέντρων αναφοράς ώστε να διευκολύνει την επιστημονική συνεργασία, την ανταλλαγή πληροφοριών, την ανάπτυξη και υλοποίηση κοινών έργων, την ανταλλαγή εμπειρογνομosύνης και βέλτιστων πρακτικών στο πεδίο εφαρμογής της νομοθεσίας για τα τρόφιμα. Δεδομένου ότι η καλή μεταχείριση των ζώων εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 178/2002, η δικτύωση των κέντρων αναφοράς που προβλέπονται από τον παρόντα κανονισμό συνιστά επομένως έναν σημαντικό ρόλο που πρέπει να διαδραματίσει και να αναπτύξει η ΕΑΑΤ.

---

¹⁴ ΕΕ L 31 της 1.2.2002, σ. 1. Κανονισμός όπως τροποποιήθηκε τελευταία με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 202/2008 της Επιτροπής (ΕΕ L 60 της 5.3.2008, σ. 17).

- (50) Η έκδοση πιστοποιητικών ικανότητας και η παροχή προγραμμάτων κατάρτισης πρέπει να γίνεται με ομοιόμορφο τρόπο. Ο παρών κανονισμός πρέπει επομένως να ορίσει τις σχετικές υποχρεώσεις των κρατών μελών και τους όρους που πρέπει να διέπουν τη χορήγηση, αναστολή ισχύος ή ανάκληση των πιστοποιητικών ικανότητας.
- (51) Για την κατασκευή, τη διαρρύθμιση και τον εξοπλισμό των σφαγείων απαιτείται μακροπρόθεσμος προγραμματισμός και επενδύσεις. Κατά συνέπεια, ο παρών κανονισμός πρέπει να προβλέπει την κατάλληλη μεταβατική περίοδο, ώστε να λαμβάνεται υπόψη ο χρόνος που απαιτείται προκειμένου ο τομέας να μπορέσει να προσαρμοστεί στις αντίστοιχες διατάξεις του παρόντος κανονισμού. Κατά τη διάρκεια της περιόδου αυτής, πρέπει να συνεχίσουν να εφαρμόζονται οι διατάξεις της οδηγίας 93/119/ΕΚ που αφορούν την κατασκευή, τη διαρρύθμιση και τον εξοπλισμό των σφαγείων.
- (52) Τα κράτη μέλη πρέπει να θεσπίσουν κανόνες σχετικά με τις κυρώσεις που εφαρμόζονται για παραβάσεις των διατάξεων του παρόντος κανονισμού και να διασφαλίζουν την εφαρμογή τους. Οι κυρώσεις αυτές πρέπει να είναι αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές.
- (53) Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, είναι απαραίτητο και σκόπιμο για την επίτευξη του βασικού στόχου της προστασίας των ζώων κατά τη θανάτωσή τους, να καθοριστούν κανόνες για τη θανάτωση των ζώων που προορίζονται για παραγωγή τροφίμων, μαλλιού, δέρματος, γούνας ή άλλων προϊόντων, καθώς και για σχετικές διαδικασίες. Ο παρών κανονισμός δεν υπερβαίνει τα αναγκαία όρια για την επίτευξη των επιδιωκόμενων στόχων, σύμφωνα με το άρθρο 5 παράγραφος 3 της Συνθήκης.
- (54) Τα μέτρα που απαιτούνται για την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού πρέπει να εγκριθούν σύμφωνα με την απόφαση 1999/468/ΕΚ του Συμβουλίου της 28ης Ιουνίου 1999 για τον καθορισμό των όρων άσκησης των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων που ανατίθενται στην Επιτροπή¹⁵,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι

Αντικείμενο, πεδίο εφαρμογής και ορισμοί

Άρθρο 1

Αντικείμενο και πεδίο εφαρμογής

1. Ο παρών κανονισμός καθορίζει κανόνες για τη θανάτωση των ζώων που προορίζονται για παραγωγή τροφίμων, μαλλιού, δέρματος, γούνας ή άλλων προϊόντων, και για σχετικές διαδικασίες.

Ωστόσο, όσον αφορά τα ψάρια, εφαρμόζεται μόνο το άρθρο 3 παράγραφος 1.

Το κεφάλαιο II, με εξαίρεση το άρθρο 3 παράγραφοι 1 και 2, το κεφάλαιο III και το κεφάλαιο IV, με εξαίρεση το άρθρο 16, δεν εφαρμόζονται σε περιπτώσεις θανάτωσης εκτάκτου ανάγκης και όταν η συμμόρφωση με τις συγκεκριμένες διατάξεις θα μπορούσε να οδηγήσει σε άμεσο και σοβαρό κίνδυνο για την ανθρώπινη υγεία ή ασφάλεια.

¹⁵ ΕΕ L 184 της 17.7.1999, σ. 23.

2. Ο παρών κανονισμός δεν ισχύει:
- α) όταν τα ζώα θανατώνονται:
    - (i) κατά τη διάρκεια τεχνικών ή επιστημονικών πειραμάτων που διεξάγονται υπό την επίβλεψη της αρμόδιας αρχής·
    - (ii) κατά τη διάρκεια κυνηγετικών δραστηριοτήτων·
    - (iii) κατά τη διάρκεια πολιτιστικών και αθλητικών γεγονότων·
    - (iv) από κτηνιάτρους στο πλαίσιο της ιατρικής άσκησής τους.
  - β) για τα πουλερικά και τα λαγόμορφα που θανατώνονται εκτός σφαγείων από τον ιδιοκτήτη τους και προορίζονται για προσωπική του κατανάλωση.

Άρθρο 2

Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

- α) θανάτωση: οποιαδήποτε μέσο το οποίο, όταν εφαρμόζεται σκόπιμα, επιφέρει τον θάνατο ζώου·
- β) σχετικές διαδικασίες: διαδικασίες όπως ο χειρισμός, ο σταυλισμός, η ακινητοποίηση, η αναισθητοποίηση και η αφαίμαξη ζώων, όταν γίνονται στο πλαίσιο και στον χώρο όπου πρόκειται να θανατωθούν τα ζώα·
- γ) ζώο: οποιοδήποτε σπονδυλωτό ζώο, με εξαίρεση τα ερπετά και τα αμφίβια·
- δ) θανάτωση εκτάκτου ανάγκης: θανάτωση ζώων που έχουν τραυματιστεί ή πάσχουν από ασθένεια που τους προκαλεί οξύ πόνο ή ταλαιπωρία και εφόσον δεν υπάρχει κάποια πρακτική δυνατότητα ανακούφισης του πόνου ή της ταλαιπωρίας·
- ε) σταυλισμός: διατήρηση των ζώων στους χώρους σταυλισμού, τα μαντριά, τους στεγασμένους χώρους ή τους αγρούς που συνδέονται με τις εργασίες του σφαγείου ή μέρος αυτών·
- στ) αναισθητοποίηση: κάθε μέθοδος που εφαρμόζεται σκόπιμα και επιφέρει απώλεια της αισθητηριακής αντίληψης και ευαισθησίας, χωρίς πόνο, συμπεριλαμβανομένης οποιασδήποτε μεθόδου καταλήγει σε ακαριαίο θάνατο·
- ζ) θρησκευτικό έθιμο: σειρά πράξεων που σχετίζονται με τη σφαγή ζώων και προβλέπονται από θρησκείες όπως ο μωαμεθανισμός ή ο ιουδαϊσμός·
- η) πολιτιστικά ή αθλητικά γεγονότα: γεγονότα τα οποία συνδέονται κατ' ουσία και κατά κύριο λόγο με μακραίωνες πολιτιστικές παραδόσεις ή αθλητικές δραστηριότητες, συμπεριλαμβανομένων των αγώνων δρόμου και άλλων μορφών αγώνα, όπου δεν υπάρχει παραγωγή κρέατος άλλων προϊόντων ζωικής προέλευσης ή όπου αυτή η παραγωγή είναι επουσιώδης σε σχέση με το ίδιο το γεγονός, καθώς και οικονομικά επουσιώδης·
- θ) πρότυπες διαδικασίες λειτουργίας: ένα σύνολο γραπτών οδηγιών που στοχεύουν στην επίτευξη ομοιομορφίας κατά την εφαρμογή συγκεκριμένης λειτουργίας ή προτύπου·
- ι) σφαγή: η θανάτωση ζώων που προορίζονται για κατανάλωση από τον άνθρωπο·
- ια) σφαγείο: οποιαδήποτε εγκατάσταση χρησιμοποιείται για τη σφαγή χερσαίων ζώων·
- ιβ) φορέας εκμετάλλευσης: οποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο το οποίο είναι υπεύθυνο για επιχείρηση η οποία ασκεί τις δραστηριότητες που καλύπτονται από τον παρόντα κανονισμό·
- ιγ) γουνοφόρα ζώα: θηλαστικά ζώα τα οποία εκτρέφονται κατά κύριο λόγο για την παραγωγή γούνας, όπως τα βιζόν, τα κουνάβια, οι αλεπούδες, τα ρακούν, οι μυοκάστορες και τα τσιντσιλά·
- ιδ) αποπληθυσμός: η διαδικασία θανάτωσης ζώων για λόγους δημόσιας υγείας, υγείας των ζώων, καλής μεταχείρισης των ζώων ή περιβαλλοντικούς λόγους υπό την επίβλεψη της αρμόδιας αρχής·
- ιε) πουλερικά: εκτρεφόμενα πτηνά, συμπεριλαμβανομένων όσων δεν θεωρούνται οικόσιτα αλλά εκτρέφονται σαν οικόσιτα, εκτός των στρουθιονίδων·

ιστ) λαγόμορφα: κόνικλοι και λαγοί.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙ

Γενικές απαιτήσεις

Άρθρο 3

Γενικές απαιτήσεις σχετικά με τη θανάτωση και τις σχετικές διαδικασίες

1. Τα ζώα πρέπει να προφυλάσσονται από κάθε είδους πόνο, αγωνία ή ταλαιπωρία που μπορεί να αποφευχθεί, κατά τη θανάτωση και τις σχετικές διαδικασίες.
2. Για τους σκοπούς της παραγράφου 1, οι φορείς εκμετάλλευσης πρέπει ειδικότερα να λαμβάνουν τα απαραίτητα μέτρα ώστε να διασφαλίζουν ότι τα ζώα:
  - α) απολαμβάνουν φυσικής άνεσης και προστασίας, ειδικότερα σε συνθήκες καθαριότητας και κατάλληλης θερμοκρασίας και προφυλασσόμενα από πτώσεις ή ολίσθηση·
  - β) προστατεύονται από τραυματισμούς και ασθένειες·
  - γ) απολαμβάνουν μεταχείρισης και στέγασης με βάση τη φυσική συμπεριφορά τους·
  - δ) δεν παρουσιάζουν ενδείξεις πόνου, φόβου, επιθετικής συμπεριφοράς ή άλλη ασυνήθιστη συμπεριφορά·
  - ε) δεν υποφέρουν από παρατεταμένη στέρηση τροφής και νερού·
  - στ) δεν εκτίθενται σε συνθήκες δυσμενούς αλληλεπίδρασης.
3. Οι εγκαταστάσεις που χρησιμοποιούνται για τη θανάτωση και τις σχετικές διαδικασίες πρέπει να σχεδιάζονται, να κατασκευάζονται, να συντηρούνται και να λειτουργούν με τρόπο ώστε να συμμορφώνονται με τις υποχρεώσεις που ορίζονται στις παραγράφους 1 και 2 υπό τις αναμενόμενες συνθήκες δραστηριότητας των εγκαταστάσεων καθ' όλη τη διάρκεια του έτους.

Άρθρο 4

Μέθοδοι θανάτωσης

1. Τα ζώα πρέπει να θανατώνονται μόνο με μέθοδο που διασφαλίζει ακαριαίο θάνατο ή μετά από αναισθητοποίηση.
2. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 1, όταν οι σχετικές μέθοδοι προβλέπονται από θρησκευτικά έθιμα, τα ζώα μπορούν να θανατώνονται χωρίς προηγούμενη αναισθητοποίηση, υπό την προϋπόθεση ότι η θανάτωση γίνεται σε σφαγείο.

Ωστόσο, τα κράτη μέλη μπορούν να αποφασίσουν να μην εφαρμόσουν τη συγκεκριμένη παρέκκλιση.

Άρθρο 5

Αναισθητοποίηση

1. Η αναισθητοποίηση γίνεται σύμφωνα με τις μεθόδους που ορίζονται στο παράρτημα I.

2. Το προσωπικό που είναι υπεύθυνο για την αναισθητοποίηση διενεργεί τακτικούς ελέγχους, ώστε να διασφαλίζει ότι τα ζώα δεν παρουσιάζουν ενδείξεις αισθητηριακής αντίληψης ή ευαισθησίας κατά το διάστημα μεταξύ του τέλους της διαδικασίας αναισθητοποίησης και της επιβεβαίωσης του θανάτου.

Οι έλεγχοι αυτοί διενεργούνται σε επαρκώς αντιπροσωπευτικό δείγμα ζώων και η συχνότητά τους καθορίζεται με βάση το αποτέλεσμα προηγούμενων ελέγχων και τυχόν παραγόντων που ενδέχεται να επηρεάζουν την αποτελεσματικότητα της διαδικασίας αναισθητοποίησης.

3. Το παράρτημα I μπορεί να τροποποιείται σύμφωνα με τη διαδικασία που αναφέρεται στο άρθρο 22 παράγραφος 2 ώστε να λαμβάνεται υπόψη η σχετική επιστημονική και τεχνική πρόοδος.

Ωστόσο, τυχόν τέτοιες τροποποιήσεις πρέπει να διασφαλίζουν επίπεδο καλής μεταχείρισης των ζώων τουλάχιστον ισοδύναμο με εκείνο των υφιστάμενων μεθόδων, όπως καταδεικνύεται από επιστημονικά τεκμήρια που δημοσιεύονται σε ανάλογα, διεθνώς αναγνωρισμένα, επιστημονικά περιοδικά.

4. Κοινοτικοί κώδικες ορθών πρακτικών σχετικά με τις μεθόδους που ορίζονται στο παράρτημα I μπορούν να εκδίδονται σύμφωνα με τη διαδικασία που αναφέρεται στο άρθρο 22 παράγραφος 2.

Άρθρο 6

Πρότυπες διαδικασίες λειτουργίας

1. Η θανάτωση ζώων και οι σχετικές διαδικασίες προγραμματίζονται εκ των προτέρων και εκτελούνται σύμφωνα με πρότυπες διαδικασίες λειτουργίας.
2. Οι φορείς εκμετάλλευσης καταρτίζουν και εφαρμόζουν τέτοιες πρότυπες διαδικασίες λειτουργίας, ώστε να διασφαλίζουν ότι η θανάτωση ζώων και οι σχετικές διαδικασίες εκτελούνται σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 1.

Όσον αφορά την αναισθητοποίηση, οι πρότυπες διαδικασίες λειτουργίας:

- α) λαμβάνουν υπόψη τις συστάσεις των κατασκευαστών
  - β) ορίζουν για κάθε χρησιμοποιούμενη μέθοδο αναισθητοποίησης τις βασικές παραμέτρους που αναφέρονται στο κεφάλαιο I του παραρτήματος I.
3. Οι πρότυπες διαδικασίες λειτουργίας διατίθενται στην αρμόδια αρχή κατόπιν αιτήσεώς της.

Άρθρο 7

Βαθμός και πιστοποιητικό ικανότητας

1. Η θανάτωση ζώων και οι σχετικές διαδικασίες εκτελούνται μόνο από πρόσωπα που διαθέτουν τον κατάλληλο βαθμό ικανότητας σύμφωνα με τους κανόνες που ορίζονται στον παρόντα κανονισμό.
2. Οι ακόλουθες διαδικασίες σφαγής εκτελούνται μόνο από πρόσωπα που διαθέτουν σχετικό πιστοποιητικό ικανότητας, όπως προβλέπεται στο άρθρο 18:
  - α) χειρισμός και φροντίδα των ζώων πριν από την ακινητοποίησή τους·
  - β) ακινητοποίηση των ζώων με σκοπό την αναισθητοποίηση ή τη θανάτωσή τους·

- γ) αναισθητοποίηση των ζώων·
- δ) αξιολόγηση της αποτελεσματικής αναισθητοποίησης·
- ε) αγκίστρωση ή ανύψωση ζώντων ζώων·
- στ) αφαίμαξη ζώντων ζώων.

3. Η θανάτωση των γουνοφόρων ζώων επιβλέπεται από πρόσωπο που διαθέτει πιστοποιητικό ικανότητας, όπως αναφέρεται στο άρθρο 18, το οποίο αντιστοιχεί στο σύνολο των διαδικασιών που εκτελούνται υπό την επίβλεψή του.

Άρθρο 8

Οδηγίες για τη χρήση του εξοπλισμού ακινητοποίησης και αναισθητοποίησης

Τα προϊόντα που κυκλοφορούν ή διαφημίζονται ως εξοπλισμός ακινητοποίησης ή αναισθητοποίησης δεν μπορούν να διατίθενται στην αγορά χωρίς τις κατάλληλες οδηγίες χρήσης και συντήρησής τους, προκειμένου να διασφαλίζονται οι βέλτιστες συνθήκες μεταχείρισης των ζώων.

Οι οδηγίες αυτές ορίζουν ειδικότερα:

- α) τις κατηγορίες ή το βάρος των ζώων για τα οποία προορίζεται ο εξοπλισμός·
- β) τις συνιστώμενες παραμέτρους που αντιστοιχούν στις διάφορες περιστάσεις χρήσης, συμπεριλαμβανομένων των βασικών παραμέτρων που ορίζονται στο παράρτημα I·
- γ) για τον εξοπλισμό αναισθητοποίησης, μια μέθοδο παρακολούθησης της αποτελεσματικότητας του εξοπλισμού, όσον αφορά τη συμμόρφωση με τους κανόνες που καθορίζονται στον παρόντα κανονισμό.

Το παρόν άρθρο ισχύει όταν η ακινητοποίηση ή η αναισθητοποίηση αποτελούν μία ή περισσότερες από τις λειτουργίες του σχετικού εξοπλισμού.

Άρθρο 9

Χρήση του εξοπλισμού ακινητοποίησης και αναισθητοποίησης

1. Κάθε είδους εξοπλισμός που χρησιμοποιείται για την ακινητοποίηση ή την αναισθητοποίηση των ζώων πρέπει να λειτουργεί, να συντηρείται και να ελέγχεται από κατάλληλα εκπαιδευμένο προσωπικό και σύμφωνα με τις οδηγίες του κατασκευαστή.
2. Κατά τη διάρκεια των εργασιών σφαγής πρέπει να υπάρχει επιτόπου άμεσα διαθέσιμος εφεδρικός εξοπλισμός αναισθητοποίησης, ο οποίος χρησιμοποιείται σε περίπτωση αστοχίας του αρχικού εξοπλισμού.

Άρθρο 10

Εισαγωγές από τρίτες χώρες

Οι απαιτήσεις που ορίζονται στα κεφάλαια II και III του παρόντος κανονισμού ισχύουν για τους σκοπούς του άρθρου 12 παράγραφος 2 στοιχείο α) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 854/2004.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ III

Συμπληρωματικές απαιτήσεις που ισχύουν για τα σφαγεία

Άρθρο 11

Κατασκευή, διαρρύθμιση και εξοπλισμός των σφαγείων

1. Η κατασκευή και διαρρύθμιση των σφαγείων και ο εξοπλισμός που χρησιμοποιείται σε αυτά πρέπει να συμμορφώνονται με τους κανόνες που ορίζονται στο παράρτημα II.

2. Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, η αρμόδια αρχή που αναφέρεται στο άρθρο 4 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 853/2004 εγκρίνει για κάθε σφαγείο:
  - α) τη μέγιστη ποσότητα φόρτωσης κάθε γραμμής σφαγής·
  - β) τις κατηγορίες και το βάρος των ζώων για το οποίο μπορεί να χρησιμοποιείται ο διαθέσιμος εξοπλισμός ακινητοποίησης ή αναισθητοποίησης·
  - γ) τη μέγιστη χωρητικότητα κάθε χώρου σταυλισμού που προορίζεται για ιπποειδή, βοοειδή, αιγοπρόβατα και χοίρους, πουλερικά και λαγόμορφα.
3. Τα ακόλουθα μπορούν να εγκρίνονται σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 22 παράγραφος 2:
  - α) παρεκκλίσεις από τους κανόνες που ορίζονται στο παράρτημα II για τα κινητά σφαγεία·
  - β) τροποποιήσεις που απαιτούνται για την προσαρμογή του παραρτήματος II ώστε να λαμβάνεται υπόψη η επιστημονική και τεχνική πρόοδος.
4. Κατευθυντήριες γραμμές για την εφαρμογή της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου και του παραρτήματος II μπορούν να εκδίδονται σύμφωνα με τη διαδικασία που αναφέρεται στο άρθρο 22 παράγραφος 2.

Άρθρο 12

Διαδικασίες χειρισμού και ακινητοποίησης πριν από τη σφαγή

1. Οι φορείς εκμετάλλευσης διασφαλίζουν τη συμμόρφωση με τους κανόνες λειτουργίας που ορίζονται στο παράρτημα III.
2. Οι φορείς εκμετάλλευσης διασφαλίζουν ότι τα ζώα που θανατώνονται χωρίς αναισθητοποίηση ακινητοποιούνται με μηχανικά μέσα.
3. Με την επιφύλαξη των διατάξεων που προβλέπει το άρθρο 3 παράγραφος 1, οι ακόλουθες μέθοδοι ακινητοποίησης απαγορεύονται:
  - α) ανάρτηση ή ανύψωση των ζώων από τα πόδια τους·
  - β) μηχανική σύσφιξη των ποδιών των ζώων·
  - γ) σπάσιμο των ποδιών, κόψιμο των τενόντων των ποδιών ή τύφλωση των ζώων·
  - δ) διάτρηση της σπονδυλικής στήλης, π.χ. με χρήση καρπωτικού εργαλείου ξίφους·
  - ε) η χρήση ηλεκτρικού ρεύματος που δεν αναισθητοποιεί ή δεν θανατώνει το ζώο υπό ελεγχόμενες συνθήκες, και ιδίως η εφαρμογή ηλεκτρικού ρεύματος που δεν καλύπτει ολόκληρο τον εγκέφαλο.

Ωστόσο, τα σημεία α) και β) δεν ισχύουν για τις γραμμές ανάρτησης που χρησιμοποιούνται για πουλερικά.
4. Το παράρτημα III μπορεί να τροποποιείται σύμφωνα με τη διαδικασία που αναφέρεται στο άρθρο 22 παράγραφος 2 ώστε να λαμβάνεται υπόψη η σχετική επιστημονική και τεχνική πρόοδος.
5. Κατευθυντήριες γραμμές για την εφαρμογή των κανόνων που ορίζονται στο παράρτημα III μπορούν να εκδίδονται σύμφωνα με τη διαδικασία που αναφέρεται στο άρθρο 22 παράγραφος 2.

Άρθρο 13

Παρακολούθηση κατά τη σφαγή

1. Οι φορείς εκμετάλλευσης πρέπει να θεσπίσουν και να εφαρμόσουν τις κατάλληλες διαδικασίες παρακολούθησης προκειμένου να ελέγχουν και να επιβεβαιώνουν ότι τα ζώα που προορίζονται για σφαγή είναι όντως αναισθητοποιημένα στο διάστημα μεταξύ του τέλους της διαδικασίας αναισθητοποίησης και της επιβεβαίωσης του θανάτου τους.
2. Οι διαδικασίες παρακολούθησης που αναφέρονται στην παράγραφο 1 περιλαμβάνουν τουλάχιστον τα εξής:
  - α) ονοματεπώνυμα των υπευθύνων για τη διαδικασία παρακολούθησης·
  - β) δείκτες που ανιχνεύουν την απώλεια ή την ύπαρξη αισθητηριακής αντίληψης ή ευαισθησίας στα ζώα που υπόκεινται σε διαδικασία θανάτωσης σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 1 ή ενδείξεις ζωής σε ζώα που υποβάλλονται σε διαδικασία σφαγής, σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο του άρθρου 4 παράγραφος 2·
  - γ) κριτήρια αποδοχής προκειμένου να καθορίζεται εάν τα αποτελέσματα των δεικτών που αναφέρονται στο σημείο β) είναι ικανοποιητικά ή όχι·
  - δ) περιστάσεις ή/και χρόνος κατά τον οποίο πρέπει να γίνεται η παρακολούθηση·
  - ε) αριθμός των ζώων σε κάθε δείγμα που πρέπει να ελέγχεται κατά την παρακολούθηση·
  - στ) κατάλληλες διαδικασίες ώστε να διασφαλίζεται ότι, σε περίπτωση μη συμμόρφωσης με τα κριτήρια αποδοχής που αναφέρονται στο σημείο γ), επανεξετάζονται οι διαδικασίες αναισθητοποίησης και θανάτωσης προκειμένου να εντοπίζονται οι αιτίες τυχόν ατελειών, καθώς και οι αλλαγές που απαιτούνται για τις συγκεκριμένες διαδικασίες.
3. Διαδικασία παρακολούθησης εφαρμόζεται για κάθε γραμμή σφαγής στην οποία χρησιμοποιείται διαφορετικός εξοπλισμός αναισθητοποίησης.
4. Η συχνότητα των ελέγχων παρακολούθησης λαμβάνει υπόψη τους κύριους παράγοντες κινδύνου, όπως οι αλλαγές σε ό,τι αφορά τους τύπους των ζώων προς σφαγή ή τα εργασιακά πρότυπα που προσωπικού, και ρυθμίζεται με τρόπο ώστε να διασφαλίζει αποτελέσματα με υψηλό βαθμό βεβαιότητας.
5. Κοινοτικοί κώδικες ορθών πρακτικών σχετικά με τις διαδικασίες παρακολούθησης στα σφαγεία μπορούν να εκδίδονται σύμφωνα με τη διαδικασία που αναφέρεται στο άρθρο 22 παράγραφος 2.

Άρθρο 14

Υπεύθυνος για την καλή μεταχείριση των ζώων

1. Οι φορείς εκμετάλλευσης διορίζουν έναν υπεύθυνο για την καλή μεταχείριση των ζώων σε κάθε σφαγείο, ο οποίος αναλαμβάνει να διασφαλίζει τη συμμόρφωση με τους κανόνες που καθορίζονται στον παρόντα κανονισμό για το εκάστοτε σφαγείο. Αυτός ενημερώνει απευθείας τον φορέα εκμετάλλευσης σχετικά με τα ζητήματα που αφορούν την καλή μεταχείριση των ζώων.

2. Ο υπεύθυνος για την καλή μεταχείριση των ζώων υπάγεται απευθείας στον φορέα εκμετάλλευσης και είναι σε θέση να ζητά τη λήψη διορθωτικών μέτρων εκ μέρους του προσωπικού προκειμένου να διασφαλίζεται συμμόρφωση με τους κανόνες που καθορίζονται στον παρόντα κανονισμό.
3. Οι αρμοδιότητες του υπεύθυνου για την καλή μεταχείριση των ζώων ορίζονται από τις πρότυπες διαδικασίες λειτουργίας του σφαγείου και το οικείο προσωπικό ενημερώνεται σχετικά με αυτές.
4. Ο υπεύθυνος για την καλή μεταχείριση των ζώων διαθέτει πιστοποιητικό ικανότητας, όπως αναφέρεται στο άρθρο 18, το οποίο καλύπτει όλες τις διαδικασίες που εκτελούνται στο σφαγείο για το οποίο είναι υπεύθυνος.
5. Οι παράγραφοι 1 έως 4 δεν ισχύουν για τα σφαγεία όπου θανατώνονται λιγότερες από 1000 μονάδες θηλαστικών ζώων ή 150 000 μονάδες πουλερικών ετησίως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV

Αποπληθυσμός και θανάτωση εκτάκτου ανάγκης

Άρθρο 15

Αποπληθυσμός

1. Η αρμόδια αρχή και οι φορείς εκμετάλλευσης που αναλαμβάνουν διαδικασία αποπληθυσμού καταρτίζουν σχέδιο δράσης, ώστε να διασφαλίζεται η συμμόρφωση με τους κανόνες που καθορίζονται στον παρόντα κανονισμό, πριν από την έναρξη της διαδικασίας.

Ειδικότερα, οι προγραμματιζόμενες μέθοδοι θανάτωσης και οι αντίστοιχες πρότυπες διαδικασίες λειτουργίας για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης με τους κανόνες που καθορίζονται στον παρόντα κανονισμό πρέπει να περιλαμβάνονται στα σχέδια εκτάκτου ανάγκης που προβλέπονται από την κοινοτική νομοθεσία για την υγεία των ζώων, βάσει της υπόθεσης του σχεδίου εκτάκτου ανάγκης σχετικά με το μέγεθος και τον τόπο των πιθανολογούμενων περιπτώσεων εκδήλωσης ασθένειας.
2. Η αρμόδια αρχή και οι φορείς εκμετάλλευσης που αναλαμβάνουν διαδικασία αποπληθυσμού:
  - α) διασφαλίζουν την εκτέλεση της διαδικασίας σύμφωνα με το σχέδιο δράσης που αναφέρεται στην παράγραφο 1·
  - β) λαμβάνουν όλα τα απαραίτητα μέτρα ώστε να διασφαλίζουν την καλή μεταχείριση των ζώων στις καλύτερες δυνατές συνθήκες.
3. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου και σε εξαιρετικές περιστάσεις, η αρμόδια αρχή μπορεί να εγκρίνει παρεκκλίσεις από μία ή περισσότερες διατάξεις του παρόντος κανονισμού, όταν θεωρεί ότι η συμμόρφωση ενδέχεται να δημιουργεί κινδύνους για τη δημόσια υγεία ή να επιβραδύνει σημαντικά τη διαδικασία εκκρίωσης μιας ασθένειας.
4. Εντός ενός έτους από την ημερομηνία περάτωσης της διαδικασίας αποπληθυσμού, οι αρμόδια αρχή που αναφέρεται στην παράγραφο 1 διαβιβάζει στην Επιτροπή και γνωστοποιεί στο κοινό, κυρίως μέσω του Διαδικτύου, έκθεση αξιολόγησης των αποτελεσμάτων της διαδικασίας.

Η έκθεση αυτή πρέπει να αναφέρει ειδικότερα:
  - α) τους λόγους του αποπληθυσμού·
  - β) τον αριθμό και το είδος των ζώων που θανατώθηκαν·
  - γ) τις μεθόδους αναισθητοποίησης και θανάτωσης που χρησιμοποιήθηκαν·
  - δ) μια περιγραφή των δυσκολιών που ανέκυψαν και, κατά περίπτωση, των λύσεων που προκρίθηκαν για την ανακούφιση ή την ελαχιστοποίηση της ταλαιπωρίας των σχετικών ζώων·
  - ε) τυχόν παρεκκλίσεις που εγκρίθηκαν σύμφωνα με την παράγραφο 3.
5. Κατευθυντήριες γραμμές για την κατάρτιση και εφαρμογή σχεδίων δράσης σε περιπτώσεις αποπληθυσμού μπορούν να εκδίδονται σύμφωνα με τη διαδικασία που αναφέρεται στο άρθρο 22 παράγραφος 2.

Άρθρο 16

Θανάτωση εκτάκτου ανάγκης

Σε περίπτωση θανάτωσης εκτάκτου ανάγκης, ο υπεύθυνος για τα ζώα προς θανάτωση λαμβάνει όλα τα απαραίτητα μέτρα για την όσο το δυνατόν συντομότερη θανάτωσή τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV

Αρμόδια αρχή

Άρθρο 17

Κέντρα αναφοράς

1. Κάθε κράτος μέλος θεσπίζει ένα εθνικό κέντρο αναφοράς (στο εξής «κέντρο αναφοράς»), το οποίο θα αναλάβει:
  - α) να παρέχει επιστημονική και τεχνική εμπειρογνωμοσύνη σε ό,τι αφορά την έγκριση των σφαγείων·
  - β) να διεξάγει αξιολογήσεις των νέων μεθόδων αναισθητοποίησης·
  - γ) να ενθαρρύνει ενεργά την ανάπτυξη, εκ μέρους των φορέων εκμετάλλευσης και άλλων ενδιαφερομένων, κωδίκων ορθής πρακτικής για την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού και να δημοσιοποιεί και διαδίδει τους κώδικες αυτούς, καθώς και να παρακολουθεί την εφαρμογή τους·
  - δ) να αναπτύξει κατευθυντήριες γραμμές υπόψη της αρμόδιας αρχής για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού·
  - ε) να πιστοποιεί φορείς και άλλες οντότητες προκειμένου να εκδίδουν πιστοποιητικά ικανότητας, όπως προβλέπεται στο άρθρο 18·
  - στ) να επικοινωνεί και να συνεργάζεται με την Επιτροπή και τα υπόλοιπα κέντρα αναφοράς προκειμένου να ανταλλάσσει τεχνικές και επιστημονικές πληροφορίες και βέλτιστες πρακτικές σε ό,τι αφορά την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού.
2. Εντός ενός έτους από την έναρξη ισχύος του παρόντος κανονισμού, τα κράτη μέλη πρέπει να διαβιβάσουν λεπτομερή στοιχεία σχετικά με τα κέντρα αναφοράς τους στην Επιτροπή και στα υπόλοιπα κράτη μέλη και να γνωστοποιήσουν τις πληροφορίες αυτές στο κοινό μέσω του Διαδικτύου.
3. Τα κέντρα αναφοράς μπορούν να οργανωθούν υπό μορφή δικτύου, αποτελούμενου από ξεχωριστές οντότητες, υπό την προϋπόθεση ότι καλύπτονται όλα τα καθήκοντα που παρατίθενται στην παράγραφο 1 για όλες τις σχετικές δραστηριότητες που εκτελούνται σε κάθε κράτος μέλος.

Τα κράτη μέλη μπορούν να αναθέτουν σε οντότητα που βρίσκεται εκτός της επικράτειάς τους την εκτέλεση ενός ή περισσότερων από τα συγκεκριμένα καθήκοντα.

Άρθρο 18

Πιστοποιητικό ικανότητας

1. Για τους σκοπούς του άρθρου 7, τα κράτη μέλη ορίζουν την αρμόδια αρχή ως υπεύθυνη για:
  - α) τη διασφάλιση της παροχής μαθημάτων για την κατάρτιση του προσωπικού που ασχολείται με τη θανάτωση των ζώων και τις σχετικές διαδικασίες·

- β) την έκδοση πιστοποιητικών ικανότητας που θα βεβαιώνουν την επιτυχία του κατόχου σε ανεξάρτητη τελική εξέταση· τα θέματα της εξέτασης αυτής θα είναι σχετικά με τις κατηγορίες των οικείων ζώων και θα αντιστοιχούν στις διαδικασίες που παρατίθενται στο άρθρο 7 παράγραφος 2, όπως και στα θέματα που ορίζονται στο παράρτημα IV·
  - γ) την έγκριση προγραμμάτων κατάρτισης για τα μαθήματα που αναφέρονται στο σημείο α) και για το περιεχόμενο και τους όρους της εξέτασης που αναφέρονται στο σημείο β)·
2. Η αρμόδια αρχή μπορεί να αναθέτει την οργάνωση των μαθημάτων, την τελική εξέταση και την έκδοση του πιστοποιητικού ικανότητας σε ξεχωριστό φορέα ή οντότητα, η οποία:
- α) διαθέτει την ανάλογη εμπειρία, προσωπικό και εξοπλισμό·
  - β) είναι ανεξάρτητη και απαλλαγμένη από οποιαδήποτε σύγκρουση συμφερόντων σε ό,τι αφορά την έκδοση των πιστοποιητικών ικανότητας·
  - γ) είναι πιστοποιημένη από το κέντρο αναφοράς.
- Τα στοιχεία των φορέων ή οντοτήτων αυτών γνωστοποιούνται στο κοινό, ειδικά μέσω του Διαδικτύου.
3. Τα πιστοποιητικά ικανότητας αναφέρουν για ποιες κατηγορίες ζώων και για ποιες από τις διαδικασίες που αναφέρονται στο άρθρο 7 παράγραφοι 2 ή 3 ισχύουν.
- Η ισχύς των πιστοποιητικών ικανότητας δεν πρέπει να υπερβαίνει τα πέντε χρόνια.
4. Τα κράτη μέλη αναγνωρίζουν τα πιστοποιητικά ικανότητας που εκδίδονται σε άλλο κράτος μέλος.
5. Τα κράτη μέλη μπορούν να αναγνωρίζουν διπλώματα που χορηγούνται για άλλους σκοπούς ως πιστοποιητικά ικανότητας, υπό την προϋπόθεση ότι έχουν εκδοθεί υπό συνθήκες ισοδύναμες με εκείνες που ορίζονται στο παρόν άρθρο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ V

Μη συμμόρφωση, κυρώσεις και εκτελεστικές αρμοδιότητες

Άρθρο 19

Μη συμμόρφωση

Για τους σκοπούς το άρθρου 54 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 882/2004, η αρμόδια αρχή μπορεί ειδικότερα:

- α) να ζητά από τους φορείς εκμετάλλευσης να τροποποιούν τις πρότυπες διαδικασίες λειτουργίας τους και ειδικότερα να επιβραδύνουν ή να παύουν την παραγωγή·
- β) να αυξάνουν τη συχνότητα των διαδικασιών παρακολούθησης που αναφέρεται στο άρθρο 13·
- γ) να ανακαλούν πιστοποιητικά ικανότητας από μέλη του προσωπικού με ανεπαρκή γνώση ή επίγνωση των καθηκόντων τους·
- δ) να αναστέλλουν ή να ανακαλούν την πιστοποίηση φορέων και οντοτήτων που έχουν πιστοποιηθεί σύμφωνα με το άρθρο 17 παράγραφος 1 στοιχείο ε).

Άρθρο 20

Κυρώσεις

Τα κράτη μέλη καθορίζουν τους κανόνες σχετικά με τις κυρώσεις που ισχύουν σε περίπτωση παράβασης των διατάξεων του παρόντος κανονισμού και λαμβάνουν όλα τα απαραίτητα μέτρα ώστε να διασφαλίζουν την εφαρμογή τους. Οι κυρώσεις που προβλέπονται πρέπει να είναι αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές. Τα κράτη μέλη γνωστοποιούν τις σχετικές διατάξεις στην Επιτροπή μέχρι την [1η Ιανουαρίου 2011] το αργότερο και την ενημερώνουν άμεσα για τυχόν επακόλουθες τροποποιήσεις που τις επηρεάζουν.

Άρθρο 21

Κανόνες εφαρμογής

Τυχόν λεπτομερείς κανόνες που απαιτούνται για την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που αφορούν τη σφαγή ή θανάτωση των ψαριών, μπορούν να εκδίδονται σύμφωνα με τη διαδικασία που αναφέρεται στο άρθρο 22 παράγραφος 2.

Άρθρο 22

Επιτροπολογία

1. Η Επιτροπή επικουρείται από τη μόνιμη επιτροπή για την τροφική αλυσίδα και την υγεία των ζώων, η οποία θεσπίστηκε βάσει του άρθρου 58 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 178/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.
2. Όταν γίνεται αναφορά στην παρούσα παράγραφο, εφαρμόζονται τα άρθρα 5 και 7 της απόφασης 1999/468/ΕΚ.

Η περίοδος που αναφέρεται στο άρθρο 5 παράγραφος 6 της απόφασης 1999/468/ΕΚ ορίζεται σε τρεις μήνες.

3. Η επιτροπή εγκρίνει τον εσωτερικό κανονισμό της.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VI

Τελικές διατάξεις

Άρθρο 23

Κατάργηση

1. Η οδηγία 93/119/ΕΟΚ καταργείται.
Ωστόσο, για τους σκοπούς του άρθρου 24 παράγραφος 1 του παρόντος κανονισμού, εξακολουθούν να εφαρμόζονται οι ακόλουθες διατάξεις της οδηγίας 93/119/ΕΟΚ:
  - α) Παράρτημα Α:
    - (i) παράγραφος 1 της ενότητας Ι·
    - (ii) παράγραφος 1 και δεύτερη φράση της παραγράφου 3 και παράγραφοι 6, 7 και 8 της ενότητας ΙΙ·
  - β) Παράρτημα Β, παράγραφος 1·
  - γ) Παράρτημα Γ, παράγραφοι 3.Α.2, 3.Β.4 και παράγραφοι 4.2 και 4.3 της ενότητας ΙΙ·
  - δ) Παράρτημα ΣΤ, παράγραφος 4 στοιχείο α) και παράγραφος 6 στοιχείο α) της ενότητας ΙΙ.
2. Οι αναφορές στην καταργηθείσα οδηγία νοούνται ως αναφορές στον παρόντα κανονισμό.

Άρθρο 24

Μεταβατικές διατάξεις

1. Έως την 31η Δεκεμβρίου 2018, το άρθρο 11 παράγραφος 1 ισχύει μόνο για νέα σφαγεία ή για τυχόν νέα κατασκευή, διαρρύθμιση ή εξοπλισμό που καλύπτεται από τους κανόνες που ορίζονται στο παράρτημα ΙΙ, εφόσον δεν έχουν τεθεί σε λειτουργία πριν από την ημερομηνία [εφαρμογής/έναρξης ισχύος] του παρόντος κανονισμού.
2. Έως την 31η Δεκεμβρίου 2014, τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν την έκδοση πιστοποιητικών ικανότητας, όπως αναφέρονται στο άρθρο 18, χωρίς εξέταση των προσώπων που μπορούν να αποδείξουν σχετική αδιάλειπτη επαγγελματική εμπειρία τουλάχιστον [δέκα] ετών.

Άρθρο 25

Έναρξη ισχύος

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή του στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Εφαρμόζεται από την [1^η Ιανουαρίου 2011].

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.

Βρυξέλλες,

*Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος*

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΜΕΘΟΔΩΝ ΑΝΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΚΑΙ ΘΑΝΑΤΩΣΗΣ ΚΑΙ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ

(όπως αναφέρονται στο άρθρο 4 παράγραφοι 1 και 4 και στο άρθρο 5 παράγραφος 1)

Κεφάλαιο Ι — Μέθοδοι

Πίνακας 1 — Μηχανικές μέθοδοι

Αρ	Ονομασία	Περιγραφή	Κατηγορία ζώων	Βασικές παράμετροι	Ειδικές απαιτήσεις για ορισμένες μεθόδους – κεφάλαιο ΙΙ του παρόντος παραρτήματος
1	Πιστόλι με διατρητική ράβδο και διείσδυση	Σοβαρή και μη αντιστρέψιμη βλάβη του εγκεφάλου που προκαλείται από την κρούση και διείσδυση διατρητικής ράβδου.	Όλα τα είδη.	Θέση και κατεύθυνση της βολής. Κατάλληλη ταχύτητα και διάμετρος της ράβδου ανάλογα με το μέγεθος και το είδος του ζώου.	Άνευ αντικειμένου.
2	Πιστόλι με διατρητική ράβδο χωρίς διείσδυση	Σοβαρή βλάβη του εγκεφάλου από την κρούση διεισδυτικής ράβδου χωρίς διείσδυση.	Μηρυκαστικά βάρους έως 10 κιλών, πουλερικά και λαγόμορφα.	Θέση και κατεύθυνση της βολής. Κατάλληλη ταχύτητα και διάμετρος της ράβδου ανάλογα με το μέγεθος και το είδος του ζώου.	Άνευ αντικειμένου.
3	Πυροβόλο όπλο με βλήμα	Σοβαρή και μη αντιστρέψιμη βλάβη του εγκεφάλου που προκαλείται από την κρούση και διείσδυση ενός ή περισσότερων βλημάτων.	Όλα τα είδη.	Θέση της βολής. Ισχύς της φύσιγγας.	Άνευ αντικειμένου.
4	Σύνθλιψη	Άμεση σύνθλιψη ολόκληρου του ζώου.	Νεοσσοί έως 72 ωρών και μη εκκολαφθέντα έμβρυα.	Μέγιστο μέγεθος της παρτίδας προς θανάτωση. Μέτρα για την πρόληψη της υπερφόρτωσης.	Σημείο 1.

5	Εξάρθρωση του αυχένα	Τέντωμα και συστολή του αυχένα με το χέρι, η οποία προκαλεί εγκεφαλική ισχαιμία.	Πτηνά βάρους έως 3 kg.	Άνευ αντικειμένου.	Σημείο 2.
---	----------------------	--	------------------------	--------------------	-----------

6	Πλήγμα στο κρανίο	Σταθερό και ακριβές πλήγμα στο κρανίο, το οποίο προκαλεί σοβαρή βλάβη του εγκεφάλου.	Χοιρίδια, αμνοί, λαγόμορφα και πουλερικά βάρους έως 5 kg.	Άνευ αντικειμένου.	Σημείο 2.
---	-------------------	--	---	--------------------	-----------

Πίνακας 2 — Ηλεκτρικές μέθοδοι

Αρ	Ονομασία	Περιγραφή	Κατηγορία ζώων	Βασικές παράμετροι	Ειδικές απαιτήσεις του κεφαλαίου II του παρόντος παραρτήματος
1	Ηλεκτρική αναισθητοποίηση μόνο της κεφαλής	Έκθεση του εγκεφάλου σε ηλεκτρικό ρεύμα που προκαλεί ηλεκτροεγκεφαλογράφημα (ΗΕΓ) τύπου γενικευμένης επιληψίας.	Όλα τα είδη.	Ελάχιστο ρεύμα (A ή mA). Ελάχιστη τάση (V). Μέγιστη συχνότητα (Hz). Ελάχιστος χρόνος έκθεσης. Μέγιστο διάστημα μεταξύ αναισθητοποίησης και ακινητοποίησης (stun-to-stick). Συχνότητα βαθμονόμησης του εξοπλισμού. Βελτιστοποίηση της ροής του ρεύματος. Πρόληψη ηλεκτροσόκ πριν από την αναισθητοποίηση.	Σημείο 3.
2	Ηλεκτρική θανάτωση με ηλεκτρόδια σε κεφαλή και πλάτη	Έκθεση του σώματος σε ηλεκτρικό ρεύμα που προκαλεί ταυτόχρονα ηλεκτροεγκεφαλογράφημα (ΗΕΓ) τύπου γενικευμένης επιληψίας (αναισθητοποίηση) και ινιδισμό ή διακοπή της λειτουργίας της καρδιάς (θανάτωση).	Όλα τα είδη εκτός από αμνοί και χοιρίδια με βάρος ζώντος ζώου μικρότερο των 5 kg και βοοειδή.	Ελάχιστο ρεύμα (A ή mA). Ελάχιστη τάση (V). Μέγιστη συχνότητα (Hz). Ελάχιστος χρόνος έκθεσης. Συχνότητα βαθμονόμησης του εξοπλισμού.	Σημείο 3. Σημείο 4 για τις αλεπούδες και τα τσιντσιά.

				<p>Βελτιστοποίηση της ροής του ρεύματος.</p> <p>Πρόληψη ηλεκτροσόκ πριν από την αναισθητοποίηση.</p>	
--	--	--	--	--	--

3	Ηλεκτρικό υδρόλουτρο	Έκθεση ολόκληρου του σώματος μέσω υδρόλουτρου σε ηλεκτρικό ρεύμα που προκαλεί ηλεκτροεγκεφαλογράφημα (HEG) τύπου γενικευμένης επιληψίας (αναισθητοποίηση) και πιθανώς ινιδισμό ή διακοπή της λειτουργίας της καρδιάς (θανάτωση).	Πουλερικά.	Ελαχιστοποίηση του πόνου κατά την αγκίστρωση. Βελτιστοποίηση της ροής του ρεύματος. Μέγιστη διάρκεια αγκίστρωσης πριν από το υδρόλουτρο. Βύθιση των πτηνών μέχρι το ύψος της βάσης των περύγων. Μέγιστο διάστημα μεταξύ αναισθητοποίησης και ακινητοποίησης (stun-to-stick) για συχνότητα άνω των 60 Hz.	Σημείο 5.
---	----------------------	--	------------	--	-----------

Πίνακας 3 — Μέθοδοι με χρήση αερίων

Αρ	Ονομασία	Περιγραφή	Κατηγορία ζώων	Βασικές παράμετροι	Ειδικές απαιτήσεις του κεφαλαίου II του παρόντος παραρτήματος
1	Διοξείδιο του άνθρακα σε υψηλή συγκέντρωση	Έκθεση ζώων με αισθητηριακή αντίληψη σε μείγμα αερίων με περιεκτικότητα σε διοξείδιο του άνθρακα άνω του 30%.	Χοίροι, πουλερικά και γουνοφόρα ζώα.	Συγκέντρωση διοξειδίου του άνθρακα. Διάρκεια της έκθεσης. Μέγιστο διάστημα μεταξύ αναισθητοποίησης και ακινητοποίησης (stun-to-stick) (χοίροι).	Σημείο 6. Σημείο 7 για τα πουλερικά.
2	Διοξείδιο του άνθρακα σε χαμηλή συγκέντρωση	Έκθεση ζώων με αισθητηριακή αντίληψη σε μείγμα αερίων με περιεκτικότητα σε διοξείδιο του άνθρακα κάτω του 30%.	Χοίροι και πουλερικά.	Συγκέντρωση διοξειδίου του άνθρακα. Διάρκεια της έκθεσης. Μέγιστο διάστημα μεταξύ αναισθητοποίησης και ακινητοποίησης (stun-to-stick) σε περίπτωση αναισθητοποίησης (χοίροι).	Σημείο 7 για τα πουλερικά.

3	Αδρανή αέρια	Έκθεση ζώων με αισθητηριακή αντίληψη σε μείγμα αδρανούς αερίου, όπως αργό ή υδρογόνο, με περιεκτικότητα σε οξυγόνο μικρότερη του 2%.	Χοίροι και πουλερικά.	Συγκέντρωση οξυγόνου. Διάρκεια της έκθεσης. Μέγιστο διάστημα μεταξύ αναισθητοποίησης και ακινητοποίησης (stun-to-stick) σε περίπτωση αναισθητοποίησης (χοίροι).	Σημείο 7 για τα πουλερικά.
---	--------------	--	-----------------------	---	----------------------------

4	Μονοξειδίο του άνθρακα (καθαρό)	Έκθεση ζώων με αισθητηριακή αντίληψη σε μείγμα αερίων με περιεκτικότητα σε μονοξείδιο του άνθρακα άνω του 4 %.	Γουνοφόρα ζώα και χοιρίδια.	Ποιότητα της πηγής του αερίου. Συγκέντρωση μονοξειδίου του άνθρακα. Διάρκεια της έκθεσης. Θερμοκρασία του αερίου.	Σημείο 8.
5	Μονοξείδιο του άνθρακα με άλλα αέρια	Έκθεση ζώων με αισθητηριακή αντίληψη σε μείγμα αερίων με περιεκτικότητα σε μονοξείδιο του άνθρακα άνω του 1 %, συνδυασμένο με άλλα τοξικά αέρια.	Γουνοφόρα ζώα.	Συγκέντρωση μονοξειδίου του άνθρακα. Διάρκεια της έκθεσης. Θερμοκρασία του αερίου. Διήθηση του αερίου που παράγεται από κινητήρα.	Σημείο 8. Σημείο 9.

Πίνακας 4 — Άλλες μέθοδοι

Αρ	Όνομασία	Περιγραφή	Κατηγορία ζώων	Βασικές παράμετροι	Ειδικές απαιτήσεις του κεφαλαίου II του παρόντος παραρτήματος
1	Θανατηφόρος ένεση υπό την επιτήρηση κτηνιάτρου	Απώλεια αισθητηριακής αντίληψης και ευαισθησίας που ακολουθείται από μη αντιστρέψιμο θάνατο, ο οποίος προκαλείται από ένεση κτηνιατρικών φαρμάκων.	Όλα τα είδη.	Άνευ αντικειμένου.	Άνευ αντικειμένου.

Κεφάλαιο II — Ειδικές απαιτήσεις για ορισμένες μεθόδους

1. Σύνθλιψη

Η μέθοδος αυτή διασφαλίζει την ακαριαία σύνθλιψη και θάνατο των ζώων.

2. Εξάρθρωση του αυχένα

Η μέθοδος της εξάρθρωσης του αυχένα δεν πρέπει να χρησιμοποιούνται σε περισσότερα από πενήντα ζώα ημερησίως.

3. Ηλεκτρική αναισθητοποίηση μόνο της κεφαλής

3.1 Κατά την ηλεκτρική αναισθητοποίηση μόνο της κεφαλής, τα ηλεκτρόδια πρέπει να καλύπτουν ολόκληρο τον εγκέφαλο του ζώου.

3.2 Η ηλεκτρική αναισθητοποίηση μόνο της κεφαλής εκτελείται με τις ελάχιστες τιμές ρεύματος που ορίζονται στον πίνακα 1.

Πίνακας1 — Ελάχιστες τιμές ρεύματος για ηλεκτρική αναισθητοποίηση μόνο της κεφαλής

Κατηγορία ζώων	Βοοειδή ηλικίας 6 μηνών και άνω	Βοοειδή ηλικίας κάτω των 6 μηνών	Αιγοπρόβατα	Χοίροι	Κοτόπουλα	Γαλοπούλες
Ελάχιστο ρεύμα	1,28 A	1,25 A	1,00 A	1,30 A	240 mA	400 mA

4. Ηλεκτρική θανάτωση με ηλεκτρόδια σε κεφαλή και πλάτη

4.1 Αιγοπρόβατα και χοίροι.

Οι ελάχιστες τιμές ρεύματος για ηλεκτρική θανάτωση με ηλεκτρόδια σε κεφαλή και πλάτη είναι 1 αμπέρ για τα πρόβατα και 1,30 αμπέρ για τους χοίρους.

4.2 Αλεπούδες

Τα ηλεκτρόδια πρέπει να τοποθετούνται στο στόμα και στο ορθό με ελάχιστη τιμή ρεύματος 0,3 αμπέρ και ελάχιστη τάση 110 βολτ για τουλάχιστον τρία δευτερόλεπτα.

4.3 Τσιντσιλά

Τα ηλεκτρόδια πρέπει να τοποθετούνται στο αφτί και στην ουρά με ελάχιστη τιμή ρεύματος 0,57 αμπέρ για τουλάχιστον 60 δευτερόλεπτα.

5. Αναισθητοποίηση πουλερικών με ηλεκτρικό υδρόλουτρο

5.1 Τα ζώα δεν πρέπει να αγκιστρώνονται εάν είναι πολύ μικρά για αναισθητικό υδρόλουτρο ή σε περίπτωση που η αγκίστρωση ενδέχεται να προκαλέσει ή να εντείνει τον πόνο που υφίσταται το ζώο (π.χ. τραυματισμένα ζώα). Στις περιπτώσεις αυτές πρέπει να θανατώνονται με εναλλακτική μέθοδο.

5.2 Τα άγκιστρα πρέπει να είναι υγρά πριν από το κρέμασμα ζωντανών πτηνών, τα οποία πρέπει να αναρτώνται και από τα δύο πόδια.

5.3 Η αναισθητοποίηση με υδρόλουτρο γίνεται με τις ελάχιστες τιμές ρεύματος που ορίζονται στον πίνακα 2, τα δε ζώα εκτίθενται στο ρεύμα αυτό για διάρκεια τουλάχιστον τεσσάρων δευτερολέπτων.

Πίνακας 2 — Απαιτήσεις ηλεκτρικού ρεύματος για τον εξοπλισμό αναισθητοποίησης με υδρόλουτρο

Συχνότητα (Hz)	Κοτόπουλα	Γαλοπούλες	Πάπιες και χήνες
< 200 Hz	100 mA	250 mA	130 mA
Από 200 έως 400 Hz	150 mA	400 mA	Δεν επιτρέπεται
Από 400 έως 1500 Hz	200 mA	400 mA	Δεν επιτρέπεται

6. Διοξείδιο του άνθρακα σε υψηλή συγκέντρωση (άνω του 30%)

Κανένα ζώο δεν πρέπει να παρουσιάζει ενδείξεις αισθητηριακής αντίληψης ή ευαισθησίας μετά από 30 δευτερόλεπτα έκθεσης.

7. Διοξείδιο του άνθρακα σε υψηλή και χαμηλή συγκέντρωση, χρήση αδρανών αερίων ή συνδυασμός μειγμάτων αερίων για πουλερικά

Σε καμία περίπτωση δεν πρέπει τα αέρια να εισέρχονται στον θάλαμο ή στον χώρο όπου τα ζώα πρόκειται να αναισθητοποιηθούν και να θανατωθούν με τρόπο που θα μπορούσε να προκαλέσει εγκαύματα ή διέγερση λόγω ψύχους ή έλλειψης υγρασίας.

8. Μονοξείδιο του άνθρακα (καθαρό ή σε συνδυασμό με άλλα αέρια) για γουνοφόρα ζώα

8.1 Τα ζώα πρέπει να βρίσκονται υπό οπτική παρακολούθηση ανά πάσα στιγμή.

8.2 Πρέπει να εισάγονται ένα ένα και να διασφαλίζεται ότι, προτού να εισαχθεί το επόμενο ζώο, το προηγούμενο είναι αναίσθητο ή νεκρό.

8.3 Τα ζώα πρέπει να παραμένουν στον θάλαμο έως ότου είναι πλέον νεκρά.

9. Μονοξείδιο του άνθρακα σε συνδυασμό με άλλα αέρια για γουνοφόρα ζώα

9.1 Αέριο που παράγεται από κινητήρα ειδικά προσαρμοσμένο για τον σκοπό αυτό μπορεί να χρησιμοποιείται υπό την προϋπόθεση ότι δοκιμές έχουν δείξει ότι το αέριο αυτό:

- α) έχει ψυχθεί επαρκώς·
- β) έχει υποστεί επαρκή διήθηση·
- γ) δεν περιέχει ερεθιστικά συστατικά ή αέρια.

9.2 Τα ζώα δεν πρέπει να τοποθετούνται στον θάλαμο εάν δεν έχει επιτευχθεί η ελάχιστη προβλεπόμενη συγκέντρωση μονοξειδίου του άνθρακα.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ
ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ, ΔΙΑΡΥΘΜΙΣΗ ΚΑΙ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΣΦΑΓΕΙΩΝ
(όπως αναφέρονται στο άρθρο 11)

- 1. Για όλες τις εγκαταστάσεις σταυλισμού**
  - 1.1 Τα συστήματα εξαερισμού πρέπει να σχεδιάζονται, να κατασκευάζονται και να συντηρούνται με τρόπο που να διασφαλίζει συνεχώς την καλή μεταχείριση των ζώων, λαμβανομένων υπόψη των αναμενόμενων καιρικών συνθηκών.
  - 1.2 Σε περίπτωση που απαιτείται μηχανικός εξαερισμός, πρέπει να προβλέπεται εφεδρική εγκατάσταση που να μπορεί να τίθεται αμέσως σε λειτουργία σε περίπτωση βλάβης.
- 2. Εγκαταστάσεις σταυλισμού για ζώα που δεν παραδίδονται σε κιβώτια**
  - 2.1 Τα μαντριά, οι διάδρομοι και οι αύλακες πρέπει να σχεδιάζονται και να κατασκευάζονται με τρόπο ώστε:
    - α) τα ζώα να μπορούν να μετακινούνται ελεύθερα προς την κατεύθυνση που θέλουν, σύμφωνα με χαρακτηριστικά της συμπεριφοράς τους και χωρίς αναστάτωση·
    - β) οι χοίροι και τα πρόβατα να μπορούν να περπατούν το ένα δίπλα στο άλλο, εκτός από περιπτώσεις αυλακών που οδηγούν στον εξοπλισμό ακινητοποίησης.
  - 2.2 Το σύστημα υδροδότησης πρέπει να σχεδιάζεται και να κατασκευάζεται με τρόπο ώστε να εξασφαλίζει πρόσβαση σε καθαρό νερό για όλα τα ζώα, ανά πάσα στιγμή και χωρίς τραυματισμούς ή περιορισμό των κινήσεών τους.
  - 2.3 Μεταξύ των χώρων σταυλισμού και της αύλακας που οδηγεί στο σημείο αναισθητοποίησης πρέπει να υπάρχει χώρος αναμονής, με επίπεδο δάπεδο και σταθερές πλευρές, ώστε να διασφαλίζεται η σταθερή παροχή ζώων προς αναισθητοποίηση και θανάτωση και να αποτρέπεται η βιαστική διοχέτευσή τους από τους χώρους σταυλισμού. Ο χώρος αναμονής πρέπει να είναι σχεδιασμένος με τρόπο ώστε να αποτρέπεται το ενδεχόμενο παγίδευσης ή ποδοπατήματος των ζώων.
  - 2.4 Τα δάπεδα πρέπει να κατασκευάζονται με τρόπο που να ελαχιστοποιεί τους κινδύνους ολίσθησης, πτώσης ή τραυματισμού των ποδιών των ζώων.
- 3. Εξοπλισμός και εγκαταστάσεις ακινητοποίησης**
  - 3.1 Ο εξοπλισμός και οι εγκαταστάσεις ακινητοποίησης πρέπει να σχεδιάζονται και να κατασκευάζονται με τρόπο ώστε:
    - α) να βελτιστοποιείται η εφαρμογή της μεθόδου αναισθητοποίησης ή θανάτωσης·
    - β) να προστατεύονται τα ζώα από τραυματισμούς ή κακώσεις·
    - γ) να ελαχιστοποιούνται η αναστάτωση και οι κραυγές των ζώων, ενόσω αυτά είναι ακινητοποιημένα.
  - 3.2 Τα πλαίσια ακινητοποίησης που χρησιμοποιούνται σε συνδυασμό με διατρητική ράβδο πρέπει να διαθέτουν διάταξη που να περιορίζει τόσο την οριζόντια όσο και την κατακόρυφη κίνηση της κεφαλής του ζώου.
  - 3.3 Δεν πρέπει να χρησιμοποιούνται συστήματα ακινητοποίησης των βοοειδών με αντιστροφή ή οποιαδήποτε άλλη μη φυσιολογική θέση.

4. Ηλεκτρικός εξοπλισμός αναισθητοποίησης

4.1 Ο ηλεκτρικός εξοπλισμός αναισθητοποίησης πρέπει να περιλαμβάνει διάταξη η οποία καταγράφει τις λεπτομέρειες των βασικών ηλεκτρικών παραμέτρων για κάθε ζώο που αναισθητοποιείται ή θανατώνεται.

4.2 Οι ηλεκτρικές συσκευές πρέπει να παρέχουν συνεχές ρεύμα.

5. Εξοπλισμός αναισθητοποίησης με υδρόλουτρο

5.1 Οι γραμμές αγκίστρωσης πρέπει να σχεδιάζονται και να τοποθετούνται με τέτοιο τρόπο ώστε τα πτηνά που αναρτώνται σε αυτές να μην αντιμετωπίζουν κανένα εμπόδιο και η ενόχλησή τους να περιορίζεται στο ελάχιστο.

5.2 Το συνολικό μήκος της γραμμής αγκίστρωσης μέχρι το σημείο εισόδου στη δεξαμενή ζεματίσματος πρέπει να είναι εύκολα προσβάσιμο σε περίπτωση που τα ζώα πρέπει να απομακρυνθούν από τη γραμμή σφαγής.

5.3 Το μέγεθος και το σχήμα των μεταλλικών δετήρων της γραμμής αγκίστρωσης πρέπει να είναι κατάλληλο για το μέγεθος των προς σφαγή πουλερικών έτσι ώστε η ηλεκτρική επαφή να διασφαλίζεται χωρίς να προκαλείται πόνος.

5.4 Ο εξοπλισμός αναισθητοποίησης με υδρόλουτρο πρέπει να διαθέτει ηλεκτρικά μονωμένη ράμπα εισόδου και να σχεδιάζεται και συντηρείται με τρόπο ώστε να αποτρέπεται η υπερβολική ροή νερού στην είσοδο.

5.5 Τα ηλεκτρόδια του εξοπλισμού αναισθητοποίησης με υδρόλουτρο πρέπει να εκτείνονται σε όλο το μήκος του υδρόλουτρου. Το υδρόλουτρο πρέπει να σχεδιάζεται και να συντηρείται με τρόπο ώστε, όταν οι μεταλλικοί δετήρες της γραμμής αγκίστρωσης περνούν πάνω από το νερό, να βρίσκονται σε συνεχή επαφή με τη γειωμένη ράβδο τριβής.

5.6 Από το σημείο της αγκίστρωσης μέχρι το σημείο στο οποίο τα πτηνά εισέρχονται στο αναισθητικό υδρόλουτρο πρέπει να προβλέπονται πλάκες για τη στήριξη του στήθους τους.

5.7 Τα υδρόλουτρα τροφοδοτούνται με συνεχές ρεύμα.

5.8 Πρέπει να προβλέπεται πρόσβαση στον εξοπλισμό αναισθητοποίησης με υδρόλουτρο ώστε να μπορεί να γίνεται αφαίμαξη των πτηνών που έχουν αναισθητοποιηθεί και παραμένουν στο υδρόλουτρο λόγω βλάβης ή καθυστέρησης στη γραμμή.

6. Εξοπλισμός αναισθητοποίησης χοίρων με χρήση αερίου

6.1 Οι θάλαμοι αερίων και ο εξοπλισμός που χρησιμοποιείται για τη μεταφορά των ζώων διαμέσου αυτών πρέπει να σχεδιάζονται και να κατασκευάζονται με τρόπο ώστε:

α) να βελτιστοποιείται η εφαρμογή της αναισθητοποίησης με αέριο·

β) να προστατεύονται τα ζώα από τραυματισμούς ή κακώσεις·

γ) να ελαχιστοποιούνται η αναστάτωση και οι κραυγές των ζώων, ενόσω αυτά είναι ακινητοποιημένα.

6.2 Ο θάλαμος αερίων πρέπει να διαθέτει εξοπλισμό για τη μέτρηση, την απεικόνιση και την καταγραφή των συγκεντρώσεων των αερίων κατά τη στιγμή της έκθεσης. Ο εξοπλισμός αυτός πρέπει να παρέχει οπτική και ηχητική προειδοποίηση σε

περίπτωση που η συγκέντρωση του αερίου πέφτει κάτω από το προβλεπόμενο επίπεδο.

6.3 Ο θάλαμος αερίων και ο μηχανισμός μεταφοράς πρέπει να σχεδιάζονται και να κατασκευάζονται με τέτοιο τρόπο ώστε να υπάρχει δυνατότητα οπτικού ελέγχου σε όλα τα στάδια της αναισθητοποίησης.

6.4 Ο θάλαμος αερίων πρέπει να σχεδιάζεται με τέτοιο τρόπο ώστε, ακόμη και σε περίπτωση φόρτωσης της μέγιστης ποσότητας, τα ζώα να μπορούν να ξαπλώνουν στο δάπεδο χωρίς να στοιβάζονται το ένα πάνω στο άλλο.

7. Εξοπλισμός αναισθητοποίησης πουλερικών με χρήση αερίου

7.1 Τα σημεία 6.1 και 6.2 ισχύουν και για τον εξοπλισμό αναισθητοποίησης πουλερικών με χρήση αερίου.

7.2 Οι εγκαταστάσεις για πουλερικά πρέπει να σχεδιάζονται και να κατασκευάζονται με τρόπο ώστε τα ζώα να μεταφέρονται στους θαλάμους αερίων μόνο σε κιβώτια μεταφοράς, χωρίς να εκφορτώνονται.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ
ΚΑΝΟΝΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΓΙΑ ΤΑ ΣΦΑΓΕΙΑ

(όπως αναφέρονται στο άρθρο 12)

1. Άφιξη, μετακίνηση και χειρισμός των ζώων

1.1 Οι συνθήκες μεταχείρισης κάθε παρτίδας ζώων αξιολογούνται συστηματικά από τον υπεύθυνο για την καλή μεταχείριση των ζώων ή από πρόσωπο που υπάγεται απευθείας στον υπεύθυνο προκειμένου να εντοπίζονται οι προτεραιότητες, μέσω ιδίως του καθορισμού των ζώων που έχουν ανάγκες ειδικής μεταχείρισης και τα αντίστοιχα μέτρα που λαμβάνονται για τον σκοπό αυτό.

1.2 Τα ζώα πρέπει να εκφορτώνονται όσο το δυνατόν συντομότερα μετά την άφιξή τους και στη συνέχεια να σφαγιάζονται χωρίς αδικαιολόγητες καθυστερήσεις.

Όταν πρόκειται για πουλερικά ή λαγόμορφα, ο συνολικός χρόνος μεταφοράς που προστίθεται στον χρόνο που μεσολαβεί μεταξύ εκφόρτωσης και σφαγής δεν πρέπει να υπερβαίνει τις 12 ώρες.

Όταν πρόκειται για θηλαστικά, με εξαίρεση τα λαγόμορφα, ο συνολικός χρόνος μεταφοράς που προστίθεται στον χρόνο που μεσολαβεί μεταξύ εκφόρτωσης και σφαγής δεν πρέπει να υπερβαίνει:

- α) 19 ώρες για ζώα που δεν έχουν απογαλακτιστεί·
- β) 24 ώρες για τα ιπποειδή και τους χοίρους·
- γ) 29 ώρες για τα μηρυκαστικά.

Μετά την παρέλευση των παραπάνω χρονικών ορίων, τα ζώα πρέπει να σταυλίζονται, να θρέφονται και στη συνέχεια να τους παρέχεται μέτρια ποσότητα τροφής ανά κατάλληλα διαστήματα. Στις περιπτώσεις αυτές, πρέπει να παρέχεται επίσης στα ζώα κατάλληλη ποσότητα στρωμνής ή ισοδύναμου υλικού το οποίο να εγγυάται επίπεδο άνεσης κατάλληλο για το εκάστοτε είδος και αριθμό ζώων. Το υλικό αυτό πρέπει να διασφαλίζει επαρκή απορρόφηση των ούρων και κοπράνων των ζώων.

1.3 Ο χειρισμός των κιβωτίων μεταφοράς των ζώων πρέπει να γίνεται με προσοχή. Ειδικότερα, τα κιβώτια αυτά δεν πρέπει να ρίχνονται ή να αφήνονται να πέσουν από υπερυψωμένα σημεία.

1.4 Όταν τα κιβώτια μεταφοράς τοποθετούνται το ένα πάνω στο άλλο, πρέπει να λαμβάνονται οι απαραίτητες προφυλάξεις ώστε:

- α) να περιορίζεται η ποσότητα ούρων και κοπράνων που πέφτουν στα ζώα που βρίσκονται από κάτω·
- β) να διασφαλίζεται η σταθερότητα των κιβωτίων μεταφοράς·
- γ) να διασφαλίζεται η απρόσκοπτη λειτουργία του εξαερισμού.

1.5 Όσον αφορά τη σφαγή, προτεραιότητα σε σχέση με άλλα ζώα δίνεται σε όσα δεν έχουν ακόμα απογαλακτιστεί, στα ζώα γαλακτοπαραγωγής, στα θηλυκά που γέννησαν κατά τη διάρκεια του ταξιδιού ή στα ζώα που παραδίδονται σε κιβώτια. Εάν αυτό δεν είναι εφικτό, λαμβάνονται μέτρα ώστε να περιορίζεται η ταλαιπωρία των συγκεκριμένων ζώων, και ειδικότερα ως εξής:

- α) σφαγή των ζώων γαλακτοπαραγωγής εντός 12 ωρών από την άφιξή τους·

- β) διασφάλιση κατάλληλων συνθηκών γαλουχίας και καλής μεταχείρισης για το νεογέννητο σε περίπτωση τοκετού·
  - γ) παροχή νερού σε περίπτωση ζώων που παραδίδονται σε κιβώτια μεταφοράς.
- 1.6 Τα θηλαστικά, εκτός από τα λαγόμορφα, που δεν μεταφέρονται κατευθείαν στον τόπο σφαγής μετά την εκφόρτωσή τους, πρέπει να έχουν ανά πάσα στιγμή πρόσβαση σε πόσιμο νερό από κατάλληλες εγκαταστάσεις.
- 1.7 Απαγορεύεται:
- α) να καταφέρονται χτυπήματα ή λακτίσματα στα ζώα·
  - β) να ασκείται πίεση σε οποιοδήποτε ευαίσθητο σημείο του σώματός τους με τρόπο που τους προκαλεί πόνο ή ταλαιπωρία που μπορεί να αποφευχθεί·
  - γ) να ανυψώνονται ή να σέρνονται τα ζώα από το κεφάλι, τα αφτιά, τα κέρατα, τα πόδια, την ουρά ή το μαλλί τους, ή να υφίστανται μεταχείριση με τρόπο που τους προκαλεί πόνο ή ταλαιπωρία που μπορεί να αποφευχθεί·
  - δ) να χρησιμοποιούνται ράβδοι ή άλλα εργαλεία με αιχμηρές άκρες.
- 1.8 Η χρήση εργαλείων που προκαλούν ηλεκτροσόκ πρέπει να αποφεύγεται όσο το δυνατόν περισσότερο. Σε κάθε περίπτωση, τέτοιου είδους εργαλεία πρέπει να χρησιμοποιούνται μόνο για ενήλικα βοοειδή και ενήλικους χοίρους που αρνούνται να κινηθούν, και μόνο εφόσον υπάρχει μπροστά τους χώρος ώστε να μπορούν να κινηθούν. Τα ηλεκτροσόκ δεν πρέπει να διαρκούν περισσότερο από ένα δευτερόλεπτο, ενώ πρέπει να προβλέπεται μεταξύ τους επαρκής χρόνος και να εφαρμόζονται μόνο στους μυς των οπισθίων του ζώου. Τα ηλεκτροσόκ δεν πρέπει να χρησιμοποιούνται κατ' επανάληψη σε περίπτωση που το ζώο δεν ανταποκρίνεται.
- 1.9 Τα ζώα δεν πρέπει να δένονται από τα κέρατα ή από κρίκους στη μύτη ενώ απαγορεύεται επίσης να δένονται τα πόδια τους το ένα με το άλλο. Όταν τα ζώα πρέπει να δεθούν, τα σχοινιά, τα λουριά ή άλλα μέσα πρέπει:
- α) να είναι αρκετά ανθεκτικά ώστε να μην σπάζουν·
  - β) να είναι τέτοια ώστε να επιτρέπουν στα ζώα, εάν χρειάζεται, να ξαπλώνουν και να μπορούν να καταναλώνουν τροφή και νερό·
  - γ) να είναι σχεδιασμένα με τρόπο ώστε να αποτρέπεται οποιοσδήποτε κίνδυνος στραγγαλισμού ή τραυματισμού και να παρέχεται η δυνατότητα άμεσης αποδέσμευσης του ζώου.
- 2. Συμπληρωματικοί κανόνες για θηλαστικά σε σταυλισμό (εκτός λαγόμορφων)**
- 2.1 Κάθε ζώο πρέπει να έχει επαρκή χώρο ώστε να μπορεί να στέκεται όρθιο, να ξαπλώνει και να γυρίζει στην αντίθετη πλευρά.
- 2.2 Τα ζώα πρέπει να κρατούνται σε ασφαλείς συνθήκες σταυλισμού και να λαμβάνεται μέριμνα ώστε να αποτρέπεται ενδεχόμενη απόδρασή τους ή επίθεση από αρπακτικά.
- 2.3 Κάθε ημέρα λειτουργίας του σφαγείου, πριν από την άφιξη των ζώων, πρέπει να ετοιμάζονται χώροι απομόνωσης για τα ζώα που χρειάζονται ειδική φροντίδα, οι οποίοι και πρέπει να διατηρούνται έτοιμοι για άμεση χρήση.
- 2.4 Η κατάσταση μεταχείρισης και υγείας των ζώων σε σταυλισμό πρέπει να ελέγχεται τακτικά από τον υπεύθυνο για την καλή μεταχείριση των ζώων ή από άτομο που διαθέτει τη σχετική ικανότητα.

3. Αφαίμαξη των ζώων

- 3.1 Όταν προβλέπεται ένας μόνο υπεύθυνος για την αναισθητοποίηση, την αγκίστρωση, την ανύψωση και την αφαίμαξη των ζώων, αυτός πρέπει να εκτελεί όλες αυτές τις διαδικασίες κατά σειρά σε ένα ζώο προτού να τις επαναλάβει στο επόμενο.
- 3.2 Όταν η μέθοδος αναισθητοποίησης δεν καταλήγει σε θανάτωση του ζώου, οι δύο αρτηρίες ή αγγεία της καρωτίδας από τα οποία προέρχονται πρέπει να κόβονται συστηματικά.
- 3.3 Τα πτηνά δεν πρέπει να σφαγιάζονται με τη χρήση αυτόματων κοπτήρων λαιμού εκτός εάν μπορεί να διαπιστωθεί το κατά πόσο οι κοπτήρες έχουν αποκόψει αποτελεσματικά τα αιμοφόρα αγγεία ή όχι. Όταν διαπιστώνεται ότι οι κοπτήρες δεν λειτούργησαν αποτελεσματικά, το πτηνό πρέπει να θανατώνεται αμέσως.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV
ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΙΑ ΜΕΤΑΞΥ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΚΑΙ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ
ΕΞΕΤΑΣΗ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑΣ

(όπως αναφέρεται στο άρθρο 18)

Διαδικασίες σφαγής που απαριθμούνται στο άρθρο 7 παράγραφος 2	Θέματα για την εξέταση ικανότητας
Όλες οι διαδικασίες που απαριθμούνται στο άρθρο 7 παράγραφος 2 στοιχεία α) έως στ).	Συμπεριφορά των ζώων, ταλαιπωρία των ζώων, αισθητηριακή αντίληψη και ευαισθησία, στρες των ζώων.
α) χειρισμός και φροντίδα των ζώων πριν από την ακινητοποίησή τους·	Πρακτικές πτυχές του χειρισμού και της ακινητοποίησης των ζώων.
β) ακινητοποίηση των ζώων με σκοπό την αναισθητοποίηση ή τη θανάτωσή τους·	
γ) αναισθητοποίηση των ζώων·	Πρακτικές πτυχές των τεχνικών αναισθητοποίησης. Εφεδρικές μέθοδοι αναισθητοποίησης ή/και θανάτωσης. Συντήρηση εξοπλισμών αναισθητοποίησης ή/και θανάτωσης.
δ) αξιολόγηση της αποτελεσματικής αναισθητοποίησης·	Παρακολούθηση της αποτελεσματικότητας της αναισθητοποίησης. Εφεδρικές μέθοδοι αναισθητοποίησης ή/και θανάτωσης.
ε) αγκίστρωση ή ανύψωση ζώντων ζώων·	Πρακτικές πτυχές του χειρισμού και της ακινητοποίησης των ζώων.
στ) αφαίμαξη ζώντων ζώων.	Παρακολούθηση της αποτελεσματικότητας της αναισθητοποίησης. Εφεδρικές μέθοδοι αναισθητοποίησης ή/και θανάτωσης.